

TOMÍK

Časopis turistických oddílů mládeže

ŘÍJEN 2012

Česká letní táborová škola

Letošní „el-té-eška“ je již minulostí. Konala se po dvou letech opět v Čechách, na asociační základně ve Sloupu. Sjela se na ni jednadvacítka mladých tomíků, nadějných instruktorů a rádců z 11 oddílů TOM. Během týdne se prakticky nezastavili. Partu se nám podařilo stmelit natolik, že poslední den odjíždělo ze Sloupu 21 přátel hýřících nejděním nápadem, jak obohatit činnost ve vlastním oddíle. Snad

brzy tak tomíci po celé republice budou stavět potní chýše, přelézat vysoké lanové lávky, připravovat malebné etapové hry, zdárně odpalovat tenisáky při branballu, cvičit a hrát loutkové divadlo, vlastními těly přemalovávat obrazy Picassa či Goyi, prozkoumávat historická centra měst při hře na Vyzvědače, běhat rogaining, válet traktorové pneumatiky krajinou, a to vše s dostatečným právním povědomím a po-

třebnými znalostmi pedagogiky a psychologie. Pokud udělají alespoň jen zlomek z toho, co sami zažili, a pokud na takovou akci pozvou kamarády tomíky z jiných oddílů, pak nebyla letošní letní táborová škola nadarmo.

*Za lektory
Tomek Hurt*

str. 4	Slovensko 2012, Jana Slavíková a Vendula Maňásková
str. 5	Mošonský Dunaj, J. Magasanik
str. 6	Divokou Bosnou, Tomáš Rada
str. 7	KADAO v levandulové Provence, Alice Petlachová,
str. 8	Dobrovolně za hranicí, Rostislav Kašovský
str. 9	Jak Lysáci Malenovice hostili Finky, Honza Židek
str. 10	Slepičí úlet, Jarda Lepšík Klubíčko aneb Pohni kostrou, Vratislav Florián Hroch,
str. 11	U Bobří řeky 2012, J. Černer Chrabří rytíři, Jiří Homolka
str. 12	Vejří a jejich Návrat z hvězd, Veronika Houdková
str. 13	Rejnoci 2012, Luboš Musílek, Piráti na Olšovci, Karel Závadský, ČRDM nespala ani o prázdní- nách, Ondra Šejtka Jeničkové a Mařenky v Opar- ně, (za)
str. 14	Cesta kolem světa, Martina Zdiarská,
str. 15	Piráti v Dolních Netčicích, Honza Řičný Takový normální tábor 2012, Vratislav Florián Hroch,
str. 16	Gymnasium Zbyňka Šašecího ze Zhoře, Jiří Chour Jihočeský Jarmil, Ondra Šejtka
str. 17	Kamínek v Karibiku, Hana Paňáková
str. 18	BVÚ, Walter Groer – Walter Putování starověkým Egyptem, Jája Póčová,
str. 19	Letní tábor Vltavského paprsku, Lenka Vejrostová, Kouzelná technika, M. Chour
str. 20	Tábor na Paloučku, Jiří Krajča
str. 21	Pocoucova pačesátka, T. Hurt
str. 22	Světlušky letos (nejen) v indi- ánském!, Blanka Bočková Ať žije král!, Petr Barannikov
str. 23	Letní sraz na Vysočině, Z. Antošová, Marie Vincencová Pohádkový les v Kovářské, Martina Zdiarská,
str. 24	Není sklep jako sklep, Jiří Adamovič Žralok
str. 25	Pekelný jícen, Vratislav Florián
str. 26	Woodcraft, Ablákela-J. Porsch
str. 27	Služebnice neužitečné, (ton) Táborová dobrodružství
str. 28	Tomíci, práce všeho druhu!, (ton) Olympiáda proběhla nejen v Londýně!, Rost'a Kašovský
str. 29	Zprávy z ústředí
str. 30	Ohlasy
str. 31	Tábor v Banátu po páté, Anežka Klabanová

DOKUMENTACE VAŠEHO TÁBORA JE PATRNĚ V POŘÁDKU,
ALE CO TY VEVERKY? DVĚ Z NICH MAJÍ PROPADLOU BEZINFEKČNOST!

Slovensko 2012

Na začátku letošních prázdnin se odjely Moravskoslezského kraje, tedy z Ostravy, Frýdlantu nad Otraví a Bílovce, vydaly na 43. stretnutie TOM do Hliníku nad Hronom.

V tomto městě stojí od roku 1332 kostel sv. Martina, který byl postupem času přestavován a při jeho prozkoumání byly nalezeny i tajné chodby. V roce 1768 postavili před kostelem nejceněnější památku města – sousoší Golgoty.

Na nedalekém pahorku jsme obdivovali kapličku z roku 1901, ke které vedla křížová cesta.

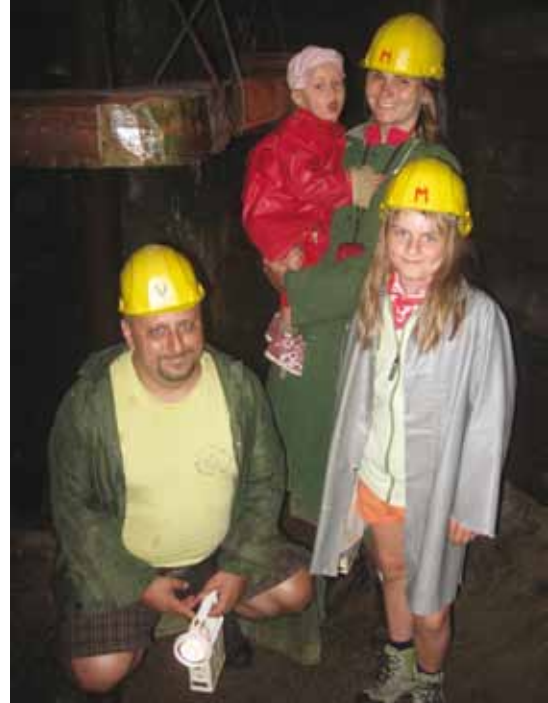
Naše další putování nás zavedlo i do Banské Štiavnice, kde jsme zhlédli zdejší renesanční měšťanské domy s radnicí, které vyhlížely přes barokní morový sloup z 18. stol. k Novému zámku ze 16. stol. Toto město bylo charakteristické těžbou zlata, stříbra a železné rudy. Nyní je pro svou historickou významnost zapááno mezi světové dědictví UNESCO.

Jelikož všichni toužíme poznávat nová místa, vydaly se naše kroky směr Báňské muzeum v přírodě. Slovenské banské muzeum v přírodě se nachází v původní dílech šachtě Ondřej a štole Bartoloměj. Navštívili jsme nadzemní i podzemní

expozici, kde jsme viděli nejrůznější exponáty, představující báňské práce, techniku a zařízení. Nejvíce jsme se těšili, až se dostaneme do štol, kde byl příjemný chládek oproti tomu vedru na povrchu. Abychom mohli jít do podzemí, dostal každý z nás pláštěnku, helmu, hornickou lampu a vstupu do štol už nic nebránilo. Podzemní expozice byla dlouhá 3,5 km a dozvěděli jsme se mnoho cenných informací. Jako jedni z mála jsme například měli možnost vidět, jak vypadá měsíc na obloze z prostoru štol.

V obci Vyhne jsme se osvěžili ve Vodním ráji, kde si přišli na své malí i velcí. Také je zde nejstarší pivovar na Slovensku. Během exkurze v pivovaru, kterou jsme absolvovali, nám vyschlo v krku, a proto každý dospělý účastník obdržel zdejší pivo Steiger a děti dostaly kofolu.

Jednoho slunného dne se naše početná skupina vydala na zříceninu hradu Šášov, který pojmenoval zvolenský hradní pán podle svého šaška, který mu zachránil život před medvědem. Nedaleko hradu tekla řeka Hron, kde jsme se nalodili na rafty a vypluli objevovat její malebné zákruty.

Krajina Štiavnických vrchů je velice krásná a naše cesty vedly i přes nevyšší vrchol Sitno – 1009 m n. m., Tatarskú lúku, Červené studně, Počúvalské jezero, Kamene more, Szabóovu skalú, Bralce, Paradise, Tanád... Na každém z těchto míst jsme mohli obdivovat přírodní úkazy, chráněné rostliny, živočichy. Výhledy z kopců byly nezapomenutelné.

Naše česká delegace se zúčastnila ceremoniálu, také sportovních soutěží a dovezla si pohár za 3. místo ve volejbalu a ocenění pro nejlepší hráčku fotbalu. Týden na Slovensku nám uběhl jako voda a my se už nyní těšíme na příští setkání, tentokrát v Bratislavě.

*Jana Slavíková
a Vendula Maňásková,
TOM Nezmaři, Bílovec*

Mošonský Dunaj

Desatero poutníka krajem zrušených kempů:

1. Nevěřte příliš kilometrům!

„Jo, kemp tady byl, ale na jaře ho zrušili,“ pokouší se nám vysvětlit postarší Maďarka lámanou slovenštinou. Zdá se, že na Maďarsko dolehla kempová krize, protože tohle tábořiště není zdaleka první, které v kilometrůvce najdete, ale právě letošní jaro bylo zrušeno. Plavby se tak často mění v dobrodružné hledání, kde dnes složíme hlavu, jestli poblíž najdeme vodu a budeme mít kde nakoupit. Ani na místní není zrovna spolehnouti. Každý kemp je vzdálený přesně három (3) kilometrů, ač je hned za zatáčkou nebo ještě čtyři hodiny svižné jízdy.

2. Vykupte v drogerii repelent!

Mošonský Dunaj zcela změnil moje měřítka ohledně výskytu komárů. Zatímco v horní části řádil bodavý hmyz jen v jejich úřední hodiny (kolem šesté a sedmé ráno nebo osmé a deváté večer), čím víc jsme se blížili k Dunaji, tím více komárů pracovní dobu porušovalo. V posledním kempu Mošonského Dunaje už jely ty potvory na směny a nonstop. Starý dobrý repelent opravdu zabíral, ale kdo neměl alespoň dvě lahvičky, brzy pocítil velmi blízký dotek matky přírody.

3. Nespoléhejte na vesnické krámky!

V každé vesnici krámků najdete. Mini ABC otvírá většinou už v šest hodin ráno. Pokud jste však vyrazili s početnější partou nebo dětským oddílem, váš rozumný požadavek na sedm bochníků chleba se možná setká s nepochopením či hysterickým záchvatem. Vám pak nezbyde než putovat a vykoupit veškerý chleba v dalších třech vesnicích. Ani fakt, že Maďarsko je zeleninovým rájem, mnoho zeleniny do obchodů nepřinese. Proč také. Každý tu má svou velkou zahradu, tak by to bylo nošení dříví do lesa. Podobné je to s konzervami a sýrem. Záchranu přinese až největší město Győr.

4. Svačinu mějte na každé lodi po ruce!

Koryto lemují vysoké či bahnité břehy. Nekonečné lány rákosí mi připomínají cestopisné dokumenty o putování po Amazonce. Tajně doufám, že v zatáčce zahlédnu na okamžik slavně chýš domorodců, kolem že projede štíhlá černá kanoe amazonských rybářů. Z romantické

kého zasnění mne vytrhne materialistický pocit hladu a kručící břicho. Svačinu veze loď někde za mnou. Zatáčku za zatáčkou přemýšlím, kdy už moje amazonská idyla skončí a objeví se plážička nebo travnatý břeh, kde bychom zastavili a konečně se naobědvali. Hodiny a kilometry ubíhají, reptajících hlasů přibývá. Až po několika dalších kilometrech se konečně k řece přiblíží polní cesta. Starší pár tu zasněně sleduje vlnící se rákosí. Má smůlu, teď tu bude obědovat dětský oddíl. A nejen on.

5. Gril nechte doma!

V posledních letech jsme se stali oddílem závodníků v grilování. Na Lužnici a Berounce frčel náš rošt na plné obrátky. V Maďarsku ale zahálí a v druhé půli putáku už ho ani nevynášíme z lodí. Není co grilovat. Vedoucí jen krčí rameny. Nezbyvá než polknout slinu a otevřít znovu konzervu perkeltu.

6. Když vám dojdou síly, mávejte karabinou!

Jak se proud v Mošonském Dunaji zpomaluje, mění se i poutníci a jejich bárky. Ubývá pádlerů na dlouhých kánoích a stále častěji nás míjejí motorové čluny čile brázdící řeku. Vždycky radostně zamávají, něco zahulákají, rozhoupou naše lodě a zmizí za obzorem. Stačí ale zamávat karabinou a vždycky se nějaký dobrák najde, který vás ochotně zahákne za svou malou jachtu a svezte o pár kilometrů dál.

7. Győr navštivte začátkem července!

Měli jsme z pekla štěstí. Panovaly trochu obavy, že vyrazit do města v neděli je pitomost. Všechny obchody budou zavřené, ulice prázdné. Dopadlo to ale jinak. Celé město bylo na nohou. Ulice byly plné dětských atrakcí, hlavolamů, soutěží, pouličních artistů, stánků s občerstvením. Kdo byl unavený, přímo na ulici se svalil do peřin. Obyvatelé města slavili Den dětské radosti a radosti zvláště dětí bylo skutečně všude plno.

8. Kupte si česko-maďarský slovník!

Po náročném dni se vám nechce vymýšlet hry pro zabavení malých táborníků? Dejte jim česko-maďarský slovník a bouřlivý smích při luštění základních frází brzy přiláká celý oddíl. Do večera mají o zábavu postaráno. Maďarština je nádherný a zábavný jazyk. I vedoucím se malá knížečka hodí, vesničané kolem Mošonského Dunaje málokdy mluví jinak než maďarsky. Existuje sice slovíčko, které mají Maďaři i Češi společné. Je to papír. S tím si ale dlouho nevystačíte.

9. Dojeďte až do Dunaje, čeká vás odměna!

Pokud jste se rozhodli splout celých 123 kilometrů Mošonského Dunaje, bylo by hříchem vzdát to kousek před soutokem. Voda se tu sice skoro nehne a poslední dva kilometry okolí řeky připomíná průmyslovou zónu, pravá odměna čeká právě na nultém kilometru. Velký Dunaj vás uchvátí, a to doslova. Popadne vás silný proud, obklopí vás peřeje mocného veletoku. Tu a tam se na hladině utvoří vír nebo karfiol. Pobřeží až do Komárna je jedna dlouhá pláž, čistá a oblázková.

10. Užijte si Maďarsko po maďarsku!

Co na tom, že si nezagrilujete, Maďarsko nabízí své vlastní kulinářské klenoty. Segedín s knedlíkem budete asi hledat marně, ale s trochou štěstí objevíte krámků s nejlepšími langoši. Na lahůdkové párky si nechte zajít chuť a kupte je až bezpečně daleko v hloubi naší země, zato byste však neměli minout regály s čabajkovým salámem. Je ho všude dost a nepohrdne jím ani sebehlasnější jazýček rozmazlených dětí. Zchladíte-li potom horké maďarské hody pravou maďarskou zmrzlinou, obraz této prazvláštní země bude rázem hrát pestrými veselými barvami.

Jiří Magasanik,
3. VOM, Ústí nad Labem

Divokou Bosnou

Poslední mohykáni z řad roztockých Svišťů každoročně vyrazí, doplnění přáteli tomíky z mnoha koutů země české, splouvat řeky divočejší, než jsou ty naše domácí. Letošní výprava však byla o něco exotičtější, oproti těm předchozím mířila daleko přes Alpy, do hlubin divokého Balkánu, do Bosny a Hercegoviny.

Troufám si říci, že tato osudem těžce zkoušená a dodnes rozpolcená země si nás všechny získala. A to nejen krásnými a atraktivními řekami a jedinečnou (byť na mnoha místech značně rozstřílenou) kulturou, ale především vlnitostí domorodého lidu. S výjimkou největších měst je snad všude patrné, že turistu lidé neberou (kdekdo by řekl ke své škodě) předně jako zdroj peněz.

O půvabech večerní procházky po věčně živém Mostaru s výhledy na slavný Starý most bylo napsáno mnoho. Ani o „sedmikulovém“ Sarajevu a jeho rušných trzích nelze říci mnoho nového. Málo se však ví o bosenských řekách, které se

v mnoha ohledech vyrovnají i takovým skvostům, jako je slovinská Soča.

Měli jsme to potěšení splout dvě z nich: pohraniční Unu a ledovou a dravou Neretvu. Una nás potěšila několika vodopády (kterým vévodí dvacetimetrový Štrbački Buk), většími i menšími krasovými stupni a několika drsnými peřejemi, kde se dá velmi pěkně vodácky vyřadit. Následuje vleklá plavba nádherným údolím, kterou při šťastné konstelaci korunuje přátelský domorodec napájející znavené vodáky domácí rakijí. Nejzajímavější úsek Nerevtvy (který jsme si i díky možnosti zdarma tábořit u komerčního raftáckého centra spluli hned dvakrát) svižně protéká místy velmi úzkou soutěskou, voda je průzračná, pitná, tamní peřeje člověka tu a tam i opustit loď donutí.

Kromě toho jsme si spluli také chorvatskou Mrežnici, nádhernou krasovou řeku, ne nepodobnou Uně. Vysoké vodopády a krasové stupně přímo svádějící ke

skoku, průzračná voda, ze které vykukují želvy, na březích se něžně modrají ledňáčky. K tomu nutno přidat těžko dosažitelné, zato však neuvěřitelně romantické tábořiště „U Radka“ na soutoku Mrežnice a Tounjice, kde jeden mnohdy neví, odkud zítřka připluje.

(Nejen) vodáckou návštěvu Bosny mohu vřele doporučit a rád tak činím. Na své si přijdou milovníci adrenalinové plavby, něžného proplouvání liduprázdnou krajinou i ti, kteří pro sebe „pouze“ chtějí objevit nový kus světa.

*Tomáš Tradá Rada,
TOM Svišť, Roztoky
(foto ton)*

KADAO v levandulové Provence

Protože KADAO z Opavy je oddíl jak turistický, tak i vodácký, cyklistický a horečnický, chtěli jsme vybrat region, který by nám mohl poskytnout všechny tyto možnosti. Francouzská Provence byla proto výbornou volbou.

Trasa Opava-Brno-Praha-Rozvadov-Mnichov-Chur-Miláno-Turin-Briancon končí ve vesničce La Argentiere. Zde jsme se ubytovali v kempu, hned u závodního kanálu na řece Durance. Přibližně deset minut za vesnicí je kaňon, ve kterém jsou vedeny perfektně zajištěné ferratové cesty. V rámci ferrat jsou v cestě také tři visuté mosty přes kaňon. Opravdovým zážitkem určitě je několik desítek metrů dlouhá lanovka, která se však musí předem objednat.

V žádném případě jsme si ale nemohli nechat ujít řeku Durance (úsek LQArgentiere – Embrun), řeku La Claire (úsek Plampinet – Les Alberts), řeku Guisane (úsek Le Monetier les Bains – Chaffrey) a řeku Ubaye (WWII úsek Jausiers – Les Thuiles), horské řeky s křišťálově čistou vodou a tu a tam nějakou větší vlnkou.

Pak už se přesouváme našim autobusem dále, do kempu v La Palud sur Verdon. Teče zde ta nejkrásnější řeka v dalším okolí – Verdon. Protože se do Verdonu pouští voda jen v úterý a pátek, naplánovali jsme vše tak, abychom ji stihli. A dobře jsme udělali, protože tato řeka je rozhodně unikátní, a to hlavně tím, že

„vyhlodala“ do skal nádherný kaňon. Tento Grand Canyon Verdon je také lákadlo

mnoha turistů, jak jsme se mohli přesvědčit především na „panoramatické cestě“ Route de Cretès, cestě s mnoha vyhlídkami určenými pro focení krajiny.

Celá naše parta jela řeku Verdon z Castellane do 18 km vzdáleného Pont Sublimé. V Pont Sublimé jsme vytáhli všechny Ria a Baraky a protože se zde obtížnost zvedla na WWIV, dál po řece pokračovali jen tři kajakáři. Ti dojeli až pod horečnickou chatu La Maline a byli velmi nadšení.

Moc pěkným zážitkem byl také výlet do městečka Moustiers ste Marie. Nad tímto starým městem se tyčí kostelík na skále, poutní místo s pěknou atmosférou. Dole v centru však naleznete obchody se suvenýry, palačinkami a zmrzlinou. Z Moustiers jsme sjeli pár kilometrů níže, k jezeru Lac de Croix, místu, kde Verdon opouští kaňon, místu, kde si turisté půjčí loď a jedou se do kaňonu podívat. Tak jsme to udělali i my, ale loď jsme si vzali své, a tak na Barakách vjíždíme do kaňonu, skáče-me ze skal do vody a užíváme si krásné počasí.

Na poslední dva dny přejíždíme ještě více na jih, do městečka Ramatuelle, asi

8 km vzdáleného od slavného St. Tropez. Samozřejmě jsme se byli podívat na četnickou stanici v St. Tropez a obdivovali spousty drahých aut a jachet, které ve městě parkovaly. Pak jsme navštívili o dost klidnější městečko Port Grimaud alias francouzské Benátky. Nechali jsme se na loďkách provést městskými kanály. V nočních hodinách se vracíme zpátky do kempu. Pár odvážlivců se rozhodlo přespat na místní pláži. Překrásný východ slunce nad horizontem moře jsme si samozřejmě nemohli nechat ujít. Tímto jsme završili náš zájezd plný úžasných zážitků a vzpomínek. Tak zase za rok, opět z jiného koutu světa. Au revoir!

Alice Petlachová,
oddíl KADAO, Opava

Dobrovolně za hranici

- Porýní - Falc 2012 s DWJ Německo

Náš oddíl se již 12 let účastní recipročních mezinárodních výměn „Hallo Nachbar – Ahoj sousede“ s Deutsche Wanderjugend z německé spolkové země Porýní – Falc. Letošní společná akce uspořádaná se základnou v Bobenheim – Roxheim v termínu 27.7.–6.8.2012 byla opět mimořádně úspěšná a ze západního Německa jsme se vrátili plni dojmů, zážitků a nových zkušeností. Náš partner pro nás připravil neuvěřitelně nabitý a bohatý program. Tuto spolkovou zemi jsme navštívili počtvrté a stále zjišťujeme, že máme i v budoucnu stále co objevovat a poznávat. Výborným tahem se ukázal dovoz vlastních kol, protože co bylo v dosažitelné vzdálenosti, to jsme společně zvládli po cyklostezkách. Velice důležitá jsou také osobní poznání našich členů, rozdíly mezi našimi zeměmi, chování lidí, řidičů a cyklistů, čistota, úroveň cestování nebo hygieny, jazyková připravenost nás a našich přátel, chování našich hostitelů nebo představitelů místních samospráv... Toho všeho si všímali i naši mladší členové na každém kroku. Hádejte, která země v tom srovnání vyšla lépe...? A co jsme všechno viděli a prožili? Několikrát více než přátelské setkání se zástupci DWJ, starosty

navštívených obcí a měst, představiteli turistických, sportovních a kulturních spolků v okolí – obzvláště díky Pfalzerwald Verein – a také s představiteli spolkové země. Vždy jsme byli mile přijeti a také pohoštěni! Na oplátku jsme připravili pro naše hostitele velkou hostinu ve stylu českých specialit a také spoustu dáreků za Asociaci TOM, KČT, Moravskoslezský kraj a město Ostrava. Tiergarten Worms, Přírodovědné muzeum Pfalz, Největší sud v Bad Dürkheim, hrad Hardenburg, prohlídka Heidelbergu včetně zámku a jízdy historickou lanovkou, jízda vlaky DB, exkurze ve firmě BASF v pobočce Frankenthal a v sídle Ludwigshafen včetně návštěvníckého centra, vápencové doly a štol ve Wolfstein, turistická chata v Olsbrücken s Olympiádou mládeže, pravidelné koupání v Silbersee, pěší, cyklo a in line turisti-

ka, vřesovišťová rezervace Mehlinger Heide, Technoseum Mannheim, historické město Freinsheim, Soccerpark Dirmstein, významný státnický hrad Hambacher, historické město Worms a významnou katedrálou, židovským hřbitovem a dalšími památkami, Holiday Park v Hassloch, místní speciality téměř na každý jídelní chod... To je jen stručný výčet naší návštěvy a příští rok nás čeká nelehký úkol takhle vysoce nastavenou latku překonat u nás doma v ČR.

*Rostislav Kašovský,
TOM ČMOUDÍK, Ostrava*

Jak Lysáci Malenovice hostili Finky (plus zkušenost s dotacemi)

Loni v létě nás oslovila nabídka dotace „Zahraničí 2012“. Podmínky vypadaly podobně jako letos, úplně nás to nadchlo: „Dotace může být maximálně 50% nejlevnějšího způsobu dopravy“.

Začali jsme zuřivě plánovat a představovali jsme si, jak pozveme skauty z Finska, nachystáme jim skvělý program a pak si tam uděláme oddílový výlet a oni nám skvělý program oplátí.

Když jsme všechno naplánovali a vypočetli, těšili jsme se, jak nám nabízená dotace umožní udělat cestu do Finska cenově přijatelnou pro naše. Byli jsme nemile překvapeni, když jsme zjistili, že v podmínkách jaksi chybělo, že dotace má velmi výrazný cenový strop, limitující zejména pro pobyt českých dětí v zahraničí.

Začali jsme tedy shánět další peníze jinde. S nadějí jsme hltali webové stránky programu Mládež v akci, vypadalo to úplně ideálně: „Snažíme se mládež podporovat při realizaci jejich vlastních nápadů a vizí, které využívají interkulturní učení, partnerskou a týmovou spolupráci a kreativní formy setkávání. Zvláště usilujeme o to, abychom zprostředkovali přístup k nabídkám programu těm mladým lidem, kteří dosud neměli žádné nebo jen velmi omezené možnosti získat mezinárodní zkušenosti.“

Pomalu jsme se prokousávali 27 stránkovým formulářem žádosti, 148stránkovým průvodcem programem a dalšími manuály na vyplnění hlavního formuláře, pomocných formulářů apod. Když jsme po mnoha nocích měli pocit, jak skvělý projekt máme, poslali jsme ho na revizi krajskému koordinátorovi programu.

Rozhovor s krajským koordinátorem byl studenou sprchou. Vysvětlil nám, jaké projekty v minulosti uspěly. Že program nepodporuje nic, co zavání turistikou.

Nevyhovuje jim ubytování v rodinách (což z hlediska interkulturního setkávání je podle nás úplně ideální, a navíc nejlevnější). Jako příklad kvalitního projektu, který v minulosti uspěl, uvedl jakýsi program mladých z několika zemí, kteří se za peníze evropských daňových poplatníků společně na mezinárodním setkání učili demonstrovat, domlouvat k tomu veřejné prostranství s policií, setkali se se starostou a vyráběli transparenty.

Žádost o dotaci jsme stejně nakonec podali, ale dopadlo to podle očekávání: „Vaše žádost... zamítnuta... projekt postrádá principy neformálního vzdělávání a v této formě se jedná o klasický turistický výlet...“ Takže jsme se poučili. Klasický turistický výlet špatný, demonstrace dobré. Inu... Kdyby to byly peníze od soukromých dárců, nic proti tomu, každý si může darovat peníze, na co chce. Jelikož se jedná ale o dobrovolně přerozdělené peníze evropských občanů, jsme znechuceni, jaké jsou priority.

Z finančních důvodů jsme museli zatím naši cestu do Finska odložit. Nicméně podařilo se nám uskutečnit aspoň návštěvu Finů u nás.

Přijelo šest Finek ze skautského oddílu v Espoo. Ubytovali jsme je v rodi-

nách v Malenovicích, což pro většinu rodin byla jejich první zkušenost s něčím podobným. Všichni museli překonat jazykovou bariéru i strach z cizího. Zjistili, jak jsou na tom s angličtinou a že i po týdnu komunikace zaregistrovali obrovský pokrok a radost, že se domluví.

Užili jsme si spolu spoustu pěkných aktivit a vzali jsme je na hodně zajímavých míst v okolí. Všechny Finky si zaznamenaly svůj výškový rekord na Lysé hoře – 1323 m n. m. Finsko je země velmi plochá, zejména dole na jihu. Poprvé zažily lanové centrum, jízdu na koloběžkách z Radhoště, poprvé fáraly do dolu.

Jelikož jsme zrovna v té době pořádali Český pohár Turistického závodu, vyzkoušely si jako hosté mimo pořadí ho zaběhnout.

S dětmi z oddílu strávily jeden den v české základní škole. Otrásl s nimi, jaká je nízká autorita učitelů, hlučné chování jak v hodině, tak o přestávce, placení za školní oběd (ve Finsku je placen z daní), zamykací klece (= šatny).

Během pobytu jsme společně hráli mnoho her. Potěšilo nás, když jsme našli nějakou, kterou jsme znaly obě strany.

Závěr:

1. Návštěva Finek u nás byla super, obohatila nás vzájemně.

2. Děkujeme A-TOM za každý peníz, který se jí pro nás povede urvat. Není to jednoduché.

3. Projekty z evropských peněz jsou divné. Musí se psát speciálním jazykem, musíte se přesně strefit a umět hodně kecat.

4. Dotační peníze nejsou na to, na co je potřebujete, ale musíte potřebovat to, na co jsou peníze.

*Honza Židek,
TOM Lysáci, Malenovice*

Slepičí úlet

Tak jak vlastně u nás začíná tábor a co to tábor je? Asi pro všechny představuje vyvrcholení celoroční činnosti. Za celý rok nepoznáte děti víc než za 14 dní na táboře, kde s nimi žijete, společně si vaříte, dělíte se o toaletu. Aby se do hlavy uložila spousta skvělých zážitků a vzpomínek, je třeba zvolit správné téma tábora. Většinou to u nás funguje tak, že svolám radu starších a řeknu jim, ať si připraví návrh. I já mám v záloze několik možností. Pak se projednává, co bychom vlastně chtěli. Letos to proběhlo přesně takto: „Jiříno, tak co sis pro nás připravil?“ Jiřinův pohled do stropu a následně odpověď „Slepičí úlet!“ Porada skončena, téma vybráno a pak už jen další domlouvání, plánování a vymýšlení. Samozřejmě je odezva rodičů: „Co si to ten Lepšík zase vymyslel, to mám dělat kostým slepice? A peří? Jak?“

Samotný tábor začal předem objednaným krásným počasím, no idylka, představení rodiny Tweedyů, rozdělení slepic do správných kurníků a vysvětlení pravidel etapovky. Den příjezdu utekl rychle. Druhý den, když jsem se probudil a šel jsem k potoku zapnout vodovodní systém, který nám rozvádí užitkovou vodu tam, kde je třeba, korytem netekla voda, ale močůvka. Kus nad námi vytekla z jímky do potoka. Ten den jsme se stali slavnými. Zavolali

jsem hasiče, kteří přijeli během chvilíčky. Hasiči to ale nekončilo. Jestli si pamatují dobře, tak to bylo asi v tomto pořadí: TV Prima, ČT 1, Radiožurnál, TV Nova a také místní deník. Již večer jsme byli v hlavních zprávách. Zemědělské družstvo, ve kterém se nehoda stala, vše rychle a efektivně řešilo a celý tábor nás zásobovalo pitnou vodou v cisterně.

Naše vteřiny slávy ovšem skončily a slepice se dál snažily o útěk z farmy svých vykořisťovatelů. Musely být velmi vynalézavé, útěk přes bludiště, schraňování zásob, zbavení se konkurence, zabarikádování, zachraňování potomků házením přes plot, zachraňování svých kohoutů (kapitánů), využívání nejmodernější techniky. Všechny tyto pokusy o útěk ovšem skončily nezdarem. Po poctivém tréninku, kde se učily slaňovat, lézt po skalách a překonaly spoustu lanových lávek, se jim podařilo zmocnit se letadla a z farmy Tweedyů uletět. Slepice celý tábor prodávaly své vejce, za která získávaly stříbrňáky (některé chudinky ale moc nenesly) které na konci mohly v bazaru směnit za spoustu odměn. Když byly odměny rozdány, závěrečný oheň dohořel, zbýval už jen šťastný návrat domů.

Tip vedoucím. Byl jsem na kurzu nízkých lanových lávek, který byl pořádán asociací. Byla mi zde doporučena lana a vybavení, které je k nízkým lávkám potřeba. Neváhal jsem to vše pro oddíl zakoupit a udělal jsem dobře. Je to činnost, která se velmi osvědčila a děti moc bavila.

Jarda Lepšík,
TOM Bobří, Ústěk

„Klubíčko aneb Pohni kostrou“

Kdysi jsme se zapojili do projektu pro neorganizovanou mládež, nazvali jsme jej Klubíčkem – klub pro malé děti. Děti nám vyrostly a postupně jsme tyto akce zaměřili i na starší děti a mládež.

V letošním roce jsme uspořádali několik zajímavých akcí právě pro netomíky, kterých se účastnily i oddílové děti. Rok zahajujeme většinou návštěvou divadla v Praze, letos jsme viděli „Past na myši“ v divadle Pod Palmovkou. Následoval turnaj v ringu, ve kterém excelovaly oddílové děti. Byli jsme na výletě v Praze. To byste nevěřili, že někteří mládežníci jeli poprvé vlakem, či byli poprvé v hlavním městě... Další zajímavou výpravou byla prohlídka hradu Houska, po kterém jsme se přesunuli k průřevě na řece Ploučnici u Stráže pod Ralskem. Tento úsek řeky jsme si několikrát sjeli na gumových člunech, ba dokonce někteří z nás i prošli.

V červnu jsme strávili několik dní na tomické základně ve Sloupu, kde jsme vystoupali na zdejší novou rozhlednu, na hrad, ale největším zážitkem byla jistě Zadrátovaná jeptiška, což je ferrátová cesta na německé straně Lužických hor. Pro většinu těchto náctiletých juniorů to byl životní výkon...

Vyvrcholením našeho projektu „Pohni kostrou“ byl tomický triatlon ve sportovním areálu v Račicích. Pro děti to znamenalo sto metrů plavání, pět kilometrů na kole a dva a půl kilometru běh, pro juniory dvakrát tolik. První ročník našeho triatlonu se velmi vydařil, pro závodící bylo připraveno ovoce, voda a čokoláda stejně jako na velkých závodech. Na památku získal každý účastník ještě tričko s logem triatlonu.

Přesvědčili jsme se, že takové akce využívající volný čas dětí a mládeže mají smysl, přilákají k tomíkům, jsou i výbornou reklamou pro náš oddíl stejně jako pro celé naše sdružení. V každém člověku lze probudit závodivého ducha, o čemž jsme se přesvědčili právě při triatlonu, kdy si své možnosti vyzkoušeli i dospěláci. Přiznám se, že i já jsem triatlon absolvoval, ale na opravdového hrocha věru nestáším...

Vratislav Florián Hroch,
TOM Klub lesní moudrosti,
Roudnice nad Labem

U Bobří řeky 2012

Na letošní letní táborové dobrodružství se táborníci vypravili do kraje Jaroslava Foglara. V lesích, ve kterých jsme se pohybovali, se před námi odehrávaly příběhy Hochů od Bobří řeky. Proto také v programu tábora nechyběla výprava do Sluneční zátoky, kde právě „Hoši od Bobří řeky“ prožívali svá táborová dobrodružství.

Ráno se při odjezdu na tábor na vlakovém nádraží sešel dav lidí – bylo nás tam snad sto. Šňůra táborníků se při východu slunce hrnula do přistaveného vlaku. K našemu překvapení ani od těch táborníků, od kterých se čekala slza, žádná neukápla. Zazněla píšťalka a vlak se dal do pohybu, poslední zamávání a vlak zamířil do záře vycházejícího slunce.

Táborníci se po příchodu na tábořiště ubytovali a čtrnáctidenní život v přírodě se pomalu dával do pohybu. Hned druhý den příprava na zahájení tábora u slavnostního ohně. Les byl od nás vzdálen asi půl kilometru, takže si táborníci při nošení dřeva trochu mákli. Následovalo řezání a stavba slavnostního ohně. Večer před zapálením ohně bylo vyhlášeno celoroční bodování a následně rozdány hodnostní stupně Stopařů. Oheň zapálili jako vždy členové vedení oddílů, tedy ti služebně nejstarší. Slavnostní oheň na zahájení tábora byl vydařený, plameny z naší hranice mířily někam ke dvěma a půl metrům, vlivem žaru se kruh kolem ohně na chvíli trochu rozšířil. S praskotem ohně se do kraje ozýval hlas kytary a zpěv táborníků.

Táborový život se nám tedy rozjel. Nespočet výprav do nedalekého okolí s mnoha uspořádanými hrami, soutěžemi a cvičením táborových dovedností.

Jednou z výprav byla také návštěva Stanice ochrany fauny Pavlov, ve které se starají o zraněná zvířata, převážně o ptáky. I když jsme přišli pozdě, ošetřovatelé nás

ochotně přijali. Čekala nás skoro dvouhodinová prohlídka s výkladem o zvířatech a ptácích, o které se tu starají. Někteří táborníci měli příležitost dát do placu své vědomosti. Na konci prohlídky jsme se dostali k výběhu mladého lišáka „Lukáše“. Lišák „Lukáš“ je stálým obyvatelem stanice, na ošetřovatele je zvyklý a náš průvodce nám ukázal jeho nejmilejší hru, tu na honěnou. Vyvolení táborníci, tedy ti, co předvedli své znalosti byli do výběhu k „Lukášovi“ pozváni a lišák „Lukáš“ jim dovolil si jej pohladit. Prohlídka byla ukončena pochvalou od ošetřovatele za znalosti táborníků a ještě před odchodem jsme pořídili pohledy pro táborníky s tematikou stanice, které pak byly zaslány rodičům s pozdravem z tábora.

Dále následovalo několik bojových her při kterých táborníci využili své znalosti stopování pomocí „pochodových značek“ – plnění úkolů, brodění potokem, hledáním unesených táborníků...

Pak již zmiňovaná výprava do Sluneční zátoky a výprava za nákupy do Ledče nad Sázavou.

I přes to, že se nám opět nevyhnu-ly malé nepříjemnosti s hospitalizací táborníka, můžeme tábor hodnotit kladně. Parta táborníků, která byla namíchána z „mazáků“ oddílů a z nováčků, byla velmi dobrá a stmelená.

Tábor ve Vlkánově jsme ukončili slavnostním ohněm a pak už nás čekala jen cesta domů.

Neuběhl ani měsíc a táborníci se už ptají, kdy bude zase tábor.

Jiří Černer – Červenáček,
TOM Stopaři, Jirkov

Chrabří rytíři

Po dvou letech, kdy jsme v rámci našich letních táborů prozkoumávali Krkonoše a Vysoké Tatry, jsme v letošním roce zůstali věrni našemu Valašsku a táborové dny strávili v Hostýnských vrších. Naši základnou se stala Kamenná chata KČT na Tesáku, ke které jsme dorazili po dvou denním treku krásnými hřebeny Vsetínských a Hostýnských vrchů. Samotná chata a její okolí se stalo místem rytířských klání a dovedností a také samozřejmě soutěží, které jsme absolvovali chrabře, v rytířském oděvu a s rytířskou zbrojí. Úspěšně jsme prožili i tažení na zříceninu hradu Obrany, kde jsme mimo jiné svedli i několik povedených bitev. Při další výpravě do okolí se nám podařilo prozkoumat puklinovou jeskyni na Smrduté a několik z nás, kteří váží méně než 70 kg, dokázali celou jeskynní chodbu prolézt i přes hodně těsné „plazivky“ v některých částech chodby. Navštívili jsme také jedno z nejvýznamnějších poutních míst na Moravě, sv. Hostýn, a samozřejmě se zde také pokochali nádherným pohledem z rozhledny Františka Josefa I. Poblíž Tesáku jsme též vybudovali náš hrad Kásetburg, který se stal také dějištěm urputných bitev.

Tábor jsme zakončili nalezením svatého grálu a slavnostním pasováním táborníků na rytíře a rytířky. Nebylo to vůbec jednoduché, neboť cesta ke svatému grálu byla strážena duchy dávno zemřelých rytířů. Nelze než doufat, že v nás i po táboře zůstane alespoň část kladných vlastností, které zdobily středověké rytíře.

Jiří Homolka, TOM Vsetín

Vejři a jejich Návrat z hvězd 2012

V sobotu 11. 8. jsme se shromáždili v Lovosicích na nádraží, abychom vyrazili na letní tábor do Jeseníků. Cesta vlakem byla velmi dlouhá, avšak příjemně nám utekla, a tak nás zanedlouho přivítala táborová základna v Pochni. Hned druhý den se konalo zahájení celotáborové hry Návrat z hvězd. Děti měly skafandry i přilby, které si samy vyrobily. Vstup do táborové hry představovalo ztroskotání naší vesmírné lodi na planetě Zemi. Tato nehoda z části poškodila náš centrální počítač „Matku“, ta však našťastí byla schopna provázet děti celou další táborovou hrou. Cílem bylo, aby děti zjistily, jaké je jejich pravé mimozemské jméno a jestli jsou hodni zůstat na Zemi. Za každou hru tedy získaly podle pořadí jednu ze slabik, MI, KI, RI, které si zapisovaly na skafandry. Zvláštností této hry bylo, že na každou hru byly děti rozlosovány do jiného týmu, čímž se měly upevnit jejich vzájemné vztahy. Následující dny byly kombinací her, koupání a výletů.

Jedna z prvních her se jmenovala Jméno mimozemšťana, v této hře mimozemšťani stavěli za pomoci šíšek čtyřslabičná jména. Hra Odkaz Sopelouchů spočívala v sestrojení vozidla a uražení jisté dráhy. Kruťáci, to byly zas zlé nestvůry, které soustředěním mařily snahu přepravit vaky plné kyslíku do základny. Při Invazi jsme poslepu útočili na vesmírnou flotilu, která na nás zaútočila, při Mupy mup jsme na sebe útočili zrcátkovými lasery a znemožňovali tak přečíst mimozemšťanská jména, která jsme lasery bránili. Jediná noční hra byla Harvestry. Šlo o speciální vozy, které si děti samy vyrobily, a sloužily ke sbírání meteoritů. Jako poslední jsme se setkali s Nettvorrem v bludišti.

Mimo táborovou hru jsme prozkoumávali jesenícké lesy a blízké okolí. Byli jsme na zřícenině Furstenwalde i na Freudensteinu. Navštívili jsme Vrbno pod

Pradědem, Karlovice a místní Kosárnu, lesní muzeum, ale i Mořské oko neboli zatopený břídlíkový lom. Největší a nejkrásnější výlet se konal na Praděd. V Bruntálu jsme se byli podívat na zámek, kde nás čekala velmi příjemná prohlídka. Jeden z výletů mířil i na Rolandův kámen a následně do Karlovy Studánky, místních lázní. Druhá nejdelší cesta vedla do Malé Morávky. Z Ovčárny jsme vyšli nahoru na hřeben, pak po hřebenové cestě jsme došli k Velkému kotli a začali jsme klesat do Malé Morávky. V Mnichově nedaleko Vrbna jsme se byli podívat ve sklárně, kde se vyrábí historické sklo. Díky všem těmto aktivitám nám dny utíkaly jako voda, a tak nebylo divu, když se přiblížil i poslední den a s ním i vyhodnocení táborové hry. Děti už znaly svá pravá jména, a taky jim Matka oznámila barvu jejich opravdového rodu, čímž se mohly sečíst body a zjistit, který tým smí zůstat na planetě Zemi a obsadit ji. Ostatní se museli vrátit na rodnou planetu Atrox. Tímto jsme zakončili letošní tábor, který jsme si báječně užili, a těšíme se, co přinese další rok.

Veronika Houdková,
TOM Vejři, Lovosice

Rejnoci 2012 vodácký putovní tábor

První týden v červenci se uskutečnil vodácký putovní tábor TOM Rejnoků na řece Berounce. Během plavby jsme zažili opravdu všechny radosti i strasti vodáckého putování. Zpočátku malou vodu, ale zato průhlednou, poté letní bouři, při které létaly stany a padaly přívalem srážky, které parádně zvedly řeku Berounku. Za vyššího stavu vody nám stoupl adrenalin při sjíždění šlajsen, zklidněním pro nás byla plavba překrásnou přírodou chráněné oblasti kolem řeky Berounky. Nezapomněli jsme navštívit majestátní hrady Krašov, Krivoklát a Karlštejn. Připomenuli jsme si kraj krásných srců a zlatých úhořů v muzeu Oty Pavla. V Berouně jsme neopomenuli pozdravit Chaloupkovy medvědy a jedno odpoledne jsme strávili v tamějším aquaparku. Tábor byl velmi rozmanitý a mladí Rejnoci si ho skutečně užili.

S pozdravem Luboš Musílek,
TOM Rejnoci, Vrdy

Piráti na Olšovci

aneb trochu o financích

Popáté jsme letos vyrazili na náš Olšovec u Hranic na Moravě. Přípravy byly letos opravdu důkladné a dlouhé. Od dubna jsme udělali generální opravu starých dvacetipodsad z roku 1988 – vyměnily se panely na dvířkách, rozbitá prkna a našroubovaly se spojovací čepy, se kterými stan postavíme opravdu za deset minut – plánovalo se to od počátku, tedy 24 let!

No, ale nebyly peníze a vůle...

Letos se taky podařilo dodělat chybějících sedm nových podsad – čtyři na klasické stany 2x2 m a tři „double“ Osady 4x2m pro tři lidi nebo rodiny s malými dětmi. Taky jsme ty panely všech podsad natřeli luxolem, tak jsou podsady jako nové, nakoupilo se deset nových plachet – Osad – a tři dvojité stany, plachta na jídelnu... Po třech letech škudlení jsme tak dokončili obnovu naší základny (39 Osad s podsadami + 3 dvojáky).

Díky projektům, pronájmům a podpoře z odboru a oblasti KČT, darům rodičů a sponzorů – firmám ArcelorMittal a.s. Ostrava, MPL Kauf s.r.o. a Statutárnímu městu Ostrava jsme letos do tábora zatím investovali přes 85 000,- Kč...

A proč to píšu?

Jde to sehnat – nebojte se a zkuste taky

napsat projekty na město, kraj či obec a získat příznivce a podporu mezi rodiči, známými a bývalými členy. Chce to jen trpělivost a nenechat se odradit, když projekt nevyjde – další rok zkusíme znovu, třeba dva – tři pokusy.

Je to prostě běh na dlouhou trať...

No a co tábor?

Sešlo se nám letos 47 dětí od 6 do 15 let + tři prcci do šesti let a 15 starších a dospělých.

Postavili jsme si tábor jako loď a hráli si na piráty. Už druhý rok máme vedra, že doslova praskají teploměry. Pláštěnku jsme letos nepoužívali – bouřka byla třikrát v noci a poslední den, co mrholilo a šlo se za pokladem, pláštěnku nikdo neřešil... Na prd bylo, že bylo pořád jasno a nedalo se v noci nic moc hrát – baterky byly také zbytečné – když prochází úplněk, je vidět jako ve dne...

Jsem letos spokojený – vyšlo to. Až na pár puchýřů bez úrazů a nemocných – jen pár bolavých hlav z horka. Děkuji všem, co pomohli a nechali se ukecat jet s námi – snad se nám z letošních hostů a pomocníků vyklubou i příští vedoucí, kterých máme stále na naše počty málo.

*Karel "HROCH" Závadský,
TOM Paprsek, Ostrava-Krásné Pole*

České rada dětí a mládeže nespala ani o prázdninách!

Ačkoliv je během prázdnin většina sdružení ukryta v lesích na svých tábořných základnách, v kanceláři ČRDM ruch neustává. I během prázdnin jsme řešili pojištění dobrovolníků. Aleš Sedláček se skupinou odborníků stále pracoval na definici pojmu „Veřejná prospěšnost“, na serveru Adam se neustále objevovaly nové a nové články z letních táborů a rodilo se také již 4. číslo zpravodaje Archa věnované letním táborům. Na začátku září se pracovní skupina „Stát“ sešla s ministrem školství Fialou a přátelsky pohovořili o problémech sdružení dětí a mládeže. Během září se také v kanceláři ČRDM objevilo celkem 8 Izraelců, ne snad, že by zde chtěli pracovat, ale zavítali k nám v rámci mezinárodní výměny ČR – Izrael. Během celých prázdnin i září jsme kolem dokola informovali o připravovaném projektu 72 hodin – Ruku na to! a také následně o webové stránce www.nelibisemito.cz. Léto na ČRDM bylo příjemné, teplota v kanceláři nepřekročila 30 stupňů Celsia, dost dobře možná díky našim větrákům.

*Tomíci, mějte se fajn
Ondra Šejtka*

Jeníčkové a Mařenky v Oparně

14 dní tábořového života prožil roztocký oddíl TOM Kulišci na Oparenském mlýně. Tábor se nesl v duchu rozličných radovánek, zejména pak tábořové hry o Jeníčkovi a Mařence.

První týden se oparenská louka podobala bahništi, počasí táborníkům věru nepřálo. Za 100% nasazení všech vedoucích – Marušky, Ondry, Petra, Moniky a pomáhajících návštěv, se tato nepříjemnost zvládla a Kulišci jezdili ve slušivých tábořových oblečcích na výpravy do Českého středohoří, plnili úkoly tábořové hry, sportovali, zpívali, stavěli mlýnky na potoce, zkrátka žili pravým tábořovým životem.

Tábor se povedl, za což patří všem vedoucím velký dík.

*TOM Kulišci,
Roztoky (za)*

CESTA KOLEM SVĚTA

...s trochu podivínským, ale zato světově uznávaným cestovatelem Ignácem Outratou

Dalo nám, vedoucím, velkou práci přemluvit tak slavného cestovatele, jakým je Ignác Outrata, aby strávil týden na táboře s naším oddílem a provedl nás nejrůznějšími krajinami naší planety. Nakonec se to skutečně podařilo, pan Outrata přijel, celý týden to s námi vydržel a provedl nás Afrikou, Asií, Austrálií, Amerikou, a dokonce jsme se s ním dostali až na severní pól. A to vše se událo v krásných jihočeských Smržovicích.

První večer, jen co jsme postavili stany a zabydleli se, dorazil, aby se s námi seznámil. V zeleném klobouku s moskýtírou, potrháném pruhovaném triku, na krku měl busolu a kožený řemínek se zlatými a stříbrnými valounky, v podpaží si držel školní atlas světa. Překvapeným dětem jsem musela vysvětlit, že pan Outrata je velmi slavný cestovatel – je ostuda, že se o něm ve škole neučili! A že se s panem Outratou vydají na dobrodružnou cestu kolem světa, každý den navštíví jeden kontinent. Cestou budou získávat valounky, jako má pan Outrata na krku – ti lepší v každé etapě dostanou od něj vždy zlatý valounek, ti druzí stříbrný. Abychom se vždy poznali a neztratili se, rozdál nám pan Outrata trička se znakem tábora (později jsme si je navzájem podepsali, takže pak každý nosil na zádech podpisy všech

účastníků tábora včetně pana Outraty). Děti se rozdělily do dvou expedic a cesta mohla začít.

Hned další den jsme se vypravili do Afriky. Děti se koupaly v jezeře Tanganika, přenášely vodu pouští z jedné oázy do druhé a večer u ohně jsme si vyzkoušeli tanec afrických křováků, na který si naši křováci nádherně pomalovali obličej (což jim vydrželo několik následujících dní).

Následovala Austrálie. K tomuto dni neodmyslitelně patřil bumerang, nahánění a střihání ovcí, procházka na nedařnou ovčí farmu Modlín, pomalování vedoucího Honzy maorským malováním a také klokaní štafeta, při které se děti se svázanými nohama – ve svých kapsách uvázaných z mikin – snažily přenést co nejvíce malých klokánků (bonbonů Klokánků). A valounky na krku dětem rychle přibývaly...

Příští den ráno se pan Outrata objevil v zimní čepici, šále a rukavicích... A jaké bylo překvapení všech, když vysypal obsah jakéhosi pytle a každý tu našel své vlastní rukavice, šálu a čepici (o které jsme před táborem tajně poprosili všechny maminky)! Jede se na severní pól! Následovala příprava výstroje a výzbroje – bylo na každé skupině, co si sežene v táboře a o čem si myslí, že to nemůže v polárních oblastech postrádat. A potom určování, kterým směrem vlastně je sever. Odpoledne koupačka pod Grónským ledovcem a navečer se obě expedice jedna po druhé v čepicích, šálách a rukavicích vydaly hledat severní pól, ke kterému je ovšem vedl chytrý přístroj GPS. Úkolem bylo donést z pólu do tábora suvenýr, kterým byl bonbon Sněhulka. Nikdo ho cestou nesnědl, donesli všichni!

Další den jsme cestovali do Asie. A co jiného dělat v Asii než vyzkoušet asijskou kuchyni? Takže si děti vyrobily hůlky, uva-

řily rýži podle své vlastní asijské receptury (daly do toho skoro všechno, co našly v kuchyni...) a pak ji těmi svými hůlkami jedly (ale stačilo nám, když snědly aspoň trochu, pak byla dovolena lžice, jinak by se do večera nikdo nenajedl...) Vyzkoušeli jsme taky divadlo, sice nebylo tradiční japonské stínové, ale s papírovými loutkami na špejlích, zato bylo veselé! A tento kontinent byl uzavřen noční hrou s japonskými znaky.

A zbývá už jen Amerika. Pan Outrata rozhodl, že když do Ameriky, tak do Chicaga (Domažlic). Ráno jsme si sice museli přivstat, abychom stihli vzducholoď (autobus), ale stálo to věru za to! A protože v Chicagu považují cizince (obzvláště pak ty z Čech) obvykle za mafiány, obě skupiny tu měly nasbírat co nejvíce razítek – potvrzení o tom, že jsou poctiví lidé.

Večer jsme zapálili poslední táborový oheň... Pan Outrata rozdál všem diplomy za úspěšné objetí světa, kde měl každý potvrzení, kolik zlatých a stříbrných valounků dohromady získal. Vracíme se do Evropy...

Myslím, že na letošní tábor budeme dlouho vzpomínat! Na cestování s panem Outratou, ale i na krásnou krajinu podhůří Šumavy, lesní studánku kousek od tábora, večerní kuňkání žab, zpívání Nohavicovy Komety pod hvězdami... Prostě krásný týden ve Smržovicích!

Martina Zdiarská,
TOM Stopaři, Kovářská

Piráti v Dolních Nětčicích

Letošní tábor turistického oddílu Zálesák, kterého se zúčastnilo na 40 táborníků za úžasného počasí na začátku srpna, se nesl v duchu Pirátů z Karibiku. Táborníci byli hned na začátku rozděleni do 4 posádek a příslušnost ke každé posádce byla vyjádřena námořnickým trikem v barvě družiny.

K dokreslení atmosféry nesměl chybět kapitánský můstek, stěžň s lodním košem, obrovská pirátská vlajka nebo mapa Karibiku. Tím nejdůležitějším však byla truhla, která ukrývala poklad nevyčísitelné hodnoty. Truhla však byla uzamčena množstvím zámků a klíče k nim získávali piráti jako odměnu za jednotlivé etapy celotáborové hry. Klíče se ovšem losovaly z obrovské sklenice, a tak mohla do konečného pořadí promluvit i paní Štěstěna.

Kromě celotáborové hry, která piráty zavedla mezi útesy, na širé moře i na souš,

se hrála spousta jiných her, střílelo se ze vzduchovek, několikrát piráti obsadili koupaliště v nedaleké vesnici. Jelikož bereme na tábor tradičně kola, nesměl chybět ani výlet do blízkého okolí. Piráti navštívili třeba Zbrašovské aragonitové jeskyně nebo hrad Helfštýn, kde si také vyzkoušeli lezení na skalách.

Téma Pirátů z Karibiku přímo nabízelo možnost promítnout celou sérii slavných

filmů, a jelikož jsme letos tábořili na základně s elektrinou, od nápadu nebylo daleko ke skutečnosti a na táboře vzniklo pravé letní kino. Každý díl byl okořeněn jiným občerstvením, a tak se jednou podával popcorn, jindy nachos a po návštěvním dnu buchy od maminek a babiček. Jídlo bylo vůbec zvláštní kapitolou tábora, všichni jistě nezapomenou na excelentní svíčkovou nebo na vaječnu na ohni.

Jedno dopoledne si pak táborníci vyzkoušeli atmosféru olympijských her, když soutěžili v lehkotletických disciplínách, jindy se svezli v nefalšovaném taxíku, když absolvovali známou televizní vědomostní soutěž, nebo si připadali jako u středozemního moře, když po sobě v teplotách daleko přes třicet stupňů rozverně stříkali vodu stříkačkami. Jeden večer si zpestřili parádní karibskou párty s míchanými drinky prazvláštních názvů a soutěžemi, které bavily stejně jako na rozpálených plážích karibských ostrovů.

Po necelých 14 dnech se čas naplnil a bylo třeba účtovat. Všichni se sešli u truhly a dali se do odemykání zámků. Po necelé půlhodině byly všechny zámky odemčeny a v truhle se objevily pirátské glejty pro každého piráta a odměny pro posádky. Posádky měly postupně na výběr paintball, motokáry, bowling nebo aquapark. Tento zážitkový balíček byl doplněn o jídlo v restauraci a posádky tak spolu za odměnu strávily společný půlden.

*Honza Řičný
TOM Zálesák, Hlučín*

Takový normální tábor 2012

Známe to všichni, velké přípravy, shánění, balení a obavy, aby vše klaplo. Strávili jsme krásných čtrnáct dní na břehu řeky Sázavy na základně DDM Jihlava ve Smrčné. Celotáborová hra byla zaměřena především na formování skupiny Strážců vznikajícího národního parku. Myslím, že se vydařila. Počasí nám vyšlo, skvělá parta dětí, žádný úraz, žádné nemoci. Pár odřenin a dvě klíšťata nepočítám. Hned třetí den nás přepadly dvě „tety“ hygieničky, prohlížely naše zásoby (nelíbily se jim domácí zavařená okurky a domácí marmelády...), zdravotní dokumentace dětí i vedoucích v pořádku, já nenašel průkaz zdravotníka... spokojily se s tím, že jim zašlu jeho kopii po skončení tábora, jinak bych mohl taky skončit „jako nedůvěryhodná osoba“, což bych opravdu nerad.

Všichni, kdo pořádáme tábory, víme, že skvělý tábor, na který se vzpomíná, je zásluhou dobré party dospělých, kteří se na jeho zajištění podíleli. Věnují táboru mnohdy svou řádnou dovolenou a tam makají vlastně od slunka do soumraku, někdy i v noci. Nechci nikoho jmenovat v obavě, abych na někoho z nich nezapomněl. Jistě máte ve svých oddílech taky takové kamarády, oddíláky, na které je spoleh, kterým patří velký dík a pro které je jedinou odměnou radost, úsměv a spokojenost dětí.

*Vratislav Florián Hroch,
TOM Klub lesní moudrosti,
Roudnice nad Labem*

Gymnasium Zbyňka Šašecího ze Zhoře aneb Dvanáct let studia

Po prozrazení tématu nastávající etapové táborovky by měl následovat výbuch davového nadšení. Tentokrát se nadšení nekonalo. Některé táborníky pramálo nadchlo, že během prázdnin budou muset opět do školy, dívky zase remcaly, když zhlédly vyobrazení doporučené školní uniformy. Šik slaměný klobouček či blůza s volánky by snad ještě ušly, ale skládaná sukně až pod kolena! Kdo to kdy v 21. století viděl?

Po čtrnácti dnech bylo vše jinak. Každodenní studium rychlostí překonalo i jistou západočeskou fakultu práv – co den – to ročník školy! V žákovské knížce se zaskvěly i pochvaly a vševědoucí patron sta-

roblého ústavu pták Loskulák se kromě hnusného skřehotání naučil i mluvit lidským hlasem. Dobří Pitřisci nebyli potřezeni zlovolnými skřety, nýbrž naopak přispěli k jejich pochytní. Jedinou vážnou (personální) chybou gymnázia plnou ctihod-

ných profesorů tak zůstala velmi nepravdivá přítomnost školníka: nevyskytoval se dycky, ale pouze sporadicky. Se slzou v oku se po dovršení dvanáctého ročníku studia ubírala rychlovzdělaná školní dívka zpět k domovu a hořce želela svého návratu do rodné obcíny. Již za pár dní totiž zasednou do školních škamien znovu a tentokrát to již bude o mnoho pernější a o poznání méně zábavné.

Jiří Chour
TOM Veverk,
Brandýs nad Labem

Jihočeský Jarmil 2012

Letos jsme se vydali již po jedenadvacáté na naše tábořiště u Blatné v jižních Čechách. Třetí dekádu svých letních táborů jsme zahájili celotáborovkou Jihočeský Jarmil 2012. Ptáte se, kdo to ten Jarmil je? Jarmil „byl“ známý jihočeský režisér populárních filmů a po něm je také pojmenovaný „filmový festival Jihočeský Jarmil“. No, a protože jsme tomíci zvědaví a ničeho se nebojíme, vždyť jsme z Prahy, tak jsme se rozhodli, že všem místním filmařům vypálíme rybník a natočíme vlastní snímky, které do soutěže přihlásíme.

Naše třítydenní putování za filmovými veledíly jsme začali zhlédnutím filmu Podivuhodný příběh Arnošta Mrkvičky, který posléze posloužil jako námět ke třem vzniklým snímkům. Bylo to zvláštní, když na našem táboře, kde elektrika není a nikdy nebyla vítaná, se najednou objevilo plátno, projektor a uprostřed lesů vyrostlo hezké minikino!

Každý den jsme bojovali s českými filmy, každý den poznávali jednu z filmařských profesí, každý den se z nás stávali lepší a lepší filmaři. Ve štábu měl každý své místo, každý totiž zastával důležitou pozici, a tak se po loukách prohánělo plno režisérů, kostymérek, skriptů, scénáristů apod. Nejnáročnější při tvorbě našich snímků byla patrně skladba scénáře, nejdůležitějšího dokumentu, podle kterého se následně natáčelo. Tyto téměř „profí“ materiály máme stále uchované a jistě je časem nabídneme Spielbergovi, Troškovi nebo Hřebejkovi k nahlédnutí. Je zde totiž popis scén, lokace pro natáčení, dialogy,

no zkrátka vše, co má správný scénář vedoucí k filmářským metám mít.

Na konci tábora jsme se pustili do toho zásadního, a sice do samotného natáčení. Tři kamery šlapaly jeden jediný natáčecí den na 110 % a všichni si vyzkoušeli, jaké to je být na place. Den to byl vskutku ná-

ročný, ale to ještě nikdo nevěděl, co čeká ty nejstarší, tedy režiséra se scénáristou: střih.

Za tímto nenápadným slůvkem se totiž skrývalo pět až deseti hodinové noční vyseďování u počítače a finální úprava filmu. Proč jsme tak spěchali? No protože Jihočeský Jarmil byl již za dveřmi a kino v Blatné již netrpělivě čekalo na naše veledíla. A tak jednoho krásného dne na konci července postávala asi třicítka malých tomiků

před kinem a čekala, co se bude dít. A dělo se! Jihočeský Jarmil začal, ctěné diváctvo se pobavilo a nejlepší filmaři byli oceněni malým keramickým Jarmilem, který jim bude připomínat toto léto před kamerou.

Tábor je za námi a já mohu s potěšením konstatovat, že se opět povedl, počasí bylo ucházející, doktora jsme ani jednou navštívit nepotřebovali (což bylo dobře, neboť hádat se kvůli nejasnostem se souhlasy rodičů jsme vážně nechtěli), vytvoři-

li jsme tři asi desetiminutové filmy a bylo nám prostě dobře.

*Ondra Šejtka,
TOM S.T.A.N.*

KAMÍNEK V KARIBIKU!

Letos se vydalo na sedmdesát táborníků – pirátů na hornatý hojně zalesněný ostrov ONDRÁŠ, oplývající hojností potraviny a pitné vody, by našli pradávný starobylý aztécký poklad, kterýž tam ukryli zlověstní piráti. Rozdělili se do pěti posádek, kterým veleli zkušení mořští vlci (kapitáni). Na trika si nakreslili své pirátské znaky a názvy svých posádek.

Byli to Bukanýři s kapitánem Komodorem, Korzárové s kapitánem panem Gipssem, Morganovci s čarodějnou kapitánkou Tiu Dalmou, Privatýři s kapitánkou čarovně krásnou Merinou a Borganové s kapitánem Willemsen Thárnerem.

Všem velel zkušený a nebojácný Jack Sparrow, který rozdával nebezpečné úkoly, by se mohl nalézt pirátský poklad. Všechny pět posádek statečně a nebojácně plnilo svěřené úkoly, ať už to byla záchraná Elizabethy, kterou unesl obávaný pirát Barbarosa spolu s lodí Černá perla, pro kterou museli doplout a osvobodit ji z ostrova lidojedů. Sice zbloudili v Bermudském trojúhelníku, ale nevzdali to, také dobývali pevnost Boyard, kde získali indicie k pokladu od otce Furia. Následně se vypravili pomocí lan a buzol k hoře Trojáku, by se dověděli více o ukrytém pokladu, všechny indicie a splněné úkoly piráty následně dovedly na horu Tesák, kde byla objevena ta slavná pirátská truhla s poklady. Piráti si poklady spravedlivě rozdělili a spokojeni se vrátili z poslední plavby na domovský ostrov. Poslední den byly vyhodnoceny nejlepší posádky a ty byly odměněny zlatou, stříbrnou a bronzovou medailí.

Na ostrově nechyběla ani stezka odvahy či noční bloudění s mořskými bludič-

kami nebo Stalkerů či pravá námořní bitva. Vařil se i pravý námořnický guláš a vše zakončil pravý pirátský karneval.

Také pirátská kuchyně byla vydatná a zdravá, o to se starala kapitánka Haňa Siva, babča Raduš a stevardka Zdeňa Ohli. Zdraví námořních pirátů zaopatřovala felčarka Zuzanka.

Nad tím vším pozorně bděla admirálka Haňa Paňa.

Všechny nás společně najdete na našem pirátském plakátu i s kapitány našich posádek.

*Za turistický oddíl Kamínek
Hana Paňáková,
Chropyně*

Pátek 29. 6. 2012 – pro školáky poslední den ve škole, rozdávání vysvědčení, začátek prázdnin. Pro nás to, mimo jiné, znamenalo odjezd na XV. tábor pod zříceninou hradu Vildštejn nedaleko Budišova nad Budišovkou, kde jsme měli společně strávit tři týdny na osamělé louce, pod stany. Pro všechny naše členy je tábor vyvrcholení oddílové činnosti, kde můžou konečně zúročit své zkušenosti, nasbírané za poslední rok v oddíle. Pro kluky, kteří přišli těsně před táborem, nebo pouze na tábor, to bylo nečekané odtržení od betonové džungle a návrat k přírodě.

První týden se nesl v duchu nehorázného horka. Naštěstí táborem protéká řeka, na které jsme si postavili malou hráz, takže v denním programu bylo místo, často mnoho míst, na svažení se. Jindy ledová a nepříjemná voda se změnila ve vysvobození z červencového „skoropekla“. V první dny tábora se naplno také rozběhla táborová hra. Letos jsme se přenesli do 2. světové války, do bojů o osvobození Evropy. Společně jsme procházeli s majorem Wintersem a Bratrstvem neohrožených od Normandie, přes Holandsko, Belgie až k Orlímu hnízdu v nacistickém Německu. Počasí také přálo táborovým turnajům, jako indiánské házené, softbalu, kopané, či boji u kůlu. To samozřejmě až v odpoledních hodinách, kdy se dalo dlouho pobývat na louce, kde jsme přes den hráli

spousty úpolových her, nejčastěji však her a soutěží s vodou.

Druhý týden už naštěstí takové vedro nebylo. Právě naopak, 35 °C vedra vystřídaly poměrně časté přeháňky, bouřky a také mnohem nižší teploty. To nás přinutilo orientovat se na jinou část programu, bojovky na louce, v lese, na životy, lov zvěře či orchideje, kdy nevadilo, že jsme byli oblečení v mikinách a nemuseli jsme se obávat nepříjemného dusna. Rozběhla se také Oddílová jednička – soutěžení mezi jednotlivci v uzlování, lasování, signalizaci, přírodě, orientaci, bystrosti, pružnosti, oddílových znalostech, zdravotvědě a dalších odbornostech, ke kterým jsou hoši celoročně vedeni.

Třetí týden začal návštěvním dnem, kdy přijeli rodiče a my jsme jim předvedli ukázkou táborového programu, táborové kuchyně a někteří měli možnost vidět táborák, u kterého jsme hráli krátké scénky na soutěž a který se opět protáhl až do ranních hodin. Další dny se dohrály turnaje, dobojovali jsme ve střední Evropě, porazili Hitlera a pomalu jsme začali bourat tábor. Poslední stažení vlajek, poslední táborák s heroickými výkony na scénkách, vyhlášení výsledků. Tři týdny uběhly do slova jako voda a nás čekal už jen odjezd domů, ale pouze na jeden den, protože byl před námi týdenní puťák po Zlínském kraji.

Naši základnou byla škola v Uherském Brodě, odkud jsme každý den vyjížděli autobusem k nejrůznějším památkám. Navštívili jsme mnoho kostelů, hradů, zámků a také archeoskanzen. Pluli jsme na lodi Baťovým kanálem, prohlédli jsme si zlínskou zoologickou zahradu a navštívili několik aquaparků a přírodních koupališť. Byl to jistě plnohodnotně strávený měsíc s kamarády.

*Za BVÚ Walter Groer – Walter,
Gabriel Cheribashki – Cash*

Putování starověkým Egyptem

Začátkem srpna jsme už tradičně vyrazili na letní tábor. Tentokrát jsme si ale týden hráli na starověký Egypt. Příprava celotáborové hry nebyla nijak jednoduchá, protože máme ve svých řadách i tomíky s různými postiženími. Ať už tělesným, zrakovým či mentálním. Všechna práce se nám ale vyplatila! Naší odměnou byla totiž spokojenost všech účastníků tábora. Celý týden jsme se snažili zjistit, kdo zabil našeho velectěného faraona Jarhmulka. Během putování Egyptem nás čekala spousta her, soutěží, dobrodružství a poznávání nových věcí. Na konci týdne se nám podařilo najít vraha a zvolit nového faraona. Na ten společný týden budeme ještě dlouho vzpomínat. Poznali jsme nové kamarády, kteří zapadli do naší dobré party!

*Jája Póčová,
TOM Oftalmo, Brno,
www.tomoftalmo.cz*

Letní tábor Vltavského paprsku

Letos jsme na letní tábor vyrazili až v srpnu, zato na místo, které jsme si velmi oblíbili – tábořiště pacovských tomiků „Na sluneční stezce“. Přípravy na celotáborovou hru „Inkové“ se tentokrát netýkaly jen vedoucích, ale i dětí a jejich rodičů – každý táborník (psovi Maxovi byla udělena výjimka) musel být vybaven incským oděvem. A tak se doma šilo, vyšívalo, lepilo a všelijak jinak tvořilo, aby se z nás stali praví Inkové. Mnozí se po zkušenostech z minulých let nemohli dočkat, jiní jeli na tábor poprvé.

Po vyvěšení vlajek (státní, oddílové, KČT a asociační) již mohlo začít velké dobrodružství ve vysokých Andách. Dvacítka incských dětí doplněná o tříletou tábornici Elišku soutěžila v bodovaných etapových hrách i menších hrách doplňkových. Založili jsme město Cuzco díky znalosti azimutů, skládali kamenné andeny – terasová pole, četli uzlové písmo – kipu, běhali se zprávami v etapě Tambo, stali jsme se staviteli a dokázali přerušnout Ytong prádelní šňůrou, vyzbrojili jsme své válečníky luky, šípy, kyji, helmami, štíty a brněními, zhotovili jsme zlaté masky mrtvým, vyzkoušeli svoji šikovnost při stavbě rákosových lodí (totory) a při přenášení velkého nákladu (etapa Karavana), vázali jsme lana z přírodnin, uctívali jsme Slunce a sbírali pytle zlata (šišek) na výkup našeho náčelníka.

Hráli jsme si i na Yakana a ověřovali svoji jasnovidnost, pevnou ruku vyzkoušela hra s házecími dřívky Totologue, umění práce s pilou zas procvičila hra Incské slunce, morseovku jsme si procvičili při vázání osobních kipu, rychlost svých nohou jsme potřebovali ve hře časki-časki a další dovednosti jsme testovali v nejrůznějších incských hrách. Kromě toho přišla na řadu i Itálie, lagori, kubba, kriket, brenbal,

chvilí i geco a softball, býčí srdce i dračí zápasy či grizzly, lité boje v karetních hrách (zejména Prší, Uno, Solo, Double a Bláznivá ZOO), vydali jsme se i ke kapličky pod Stražištěm a na bratřícké koupaliště. Na několik dní se dokonce počet táborníků rozrostl o dalších 7 Inků – přijely se za námi podívat a soutěžit oddílové mamky i s prcky, taktéž vybavenými nefalšovanými incskými obleky a velkou chutí hrát.

Vyšlo nám i počasí a tábor se obešel bez větších úrazů, celotáborová hra byla vyrovnaná a napínavá až do konce (prodlužující se náhrdelníky s korály za odměnu musely některé malé Inkyně pěkně tížit), a tak nezbyvá než konstatovat, že se tábor povedl a těšit se na další. Kým se asi staneme příště?

*Lenka Vejrostová,
TOM Vltavský paprsek,
Roudnice nad Labem*

Kouzelná technika

Je technika nesmiřitelným nepřítelem táborníka? Patří mezi stromy, na louku či do kopců, kde se při táborových hrátkách prohání bandy dětí a mladých tomiků? Jak významné místo mají mít soudobé vynálezy a rozličné chytré mašinky v dnešních dětských oddílech? Nevím, obecné pravidlo bychom asi těžko hledali. Každý si jistě nastaví onu mez přesně tam, kde je mu to příjemno. Za sebe vám ale můžu povědět, které malé vynálezy s chutí využíváme my, Veverci z Brandýsa.

Jako každá z menších či větších oddílových rodin asociace máme i my partu vedoucích, kamarádů a přátel, kteří přispívají svou troškou do běhu našeho tomického mlýna. Jeden tak, druhý onak a já bych vám dnes rád pověděl o tom třetím. Tento človíček je kouzelník s technikou. Vládne pájkou, mluví plynne binárním kódem a snídá wary smažené buď na soft, či pečené hard. Od něj jsme také jednoho dne získali ony tři přístroje.

Jeden měří a zobrazuje čas na setinu vteřiny a dá se zapnout a vypnout několik metrů od sebe, druhý vysílá jasným tónem předepsané zprávy, je malíčký a utajitelný ve stínu stromů či pod kamením a třetí, který si tyto zprávy sám zpracovává do morseovky, umí vysílat i světelně a zprávu opakovat, zpomalovat, šifrovat, či dokonce začít vysílat až po nějakém čase! Funkcí to má samozřejmě mnohem víc a hlavně se po dohodě s naším technikem kouzelníkem dá vymyslet ještě spousta nového, ale hlavní výhodu to má jednu – přináší to nové inspirace, nové nápady a nadšení.

V našem oddíle se díky těmto mašinkám začalo vydatně uzlovat – už není hlavní, jestli uvážete šest uzlů, ale za jak dlouho. Morseovka už není frajeřinou z paměti, ale musíte mít v rukávu i pár dobrých šifer a vědět, jak je prolomit. A ono překvapení, když v noci někdo vysílá a v táboře jsou všichni vedoucí? To, věřte, také zahřeje potměšilé vedoucí na srdci.

Zkrátka, za náš oddíl říkám jasné „ano“ uváženým technickým hračkám, a pokud byste měli také již mnoho nápadů, připojím ještě kontakt na našeho kouzelníka – jistě vás neodmítne a společně vymyslíte pro svůj oddíl zase něco nového.

Robert Robo Žiak – ziakr@seznam.cz

*Matěj Chour
TOM Veverk, Brandýs nad Labem*

Tábor na Paloučku

Rok se sešel s rokem a jsou tady opět prázdniny. Ty v našem případě začínají vždy třítydenním táborem na Slovensku. Vše se vyvíjelo jako obvykle: loučení s rodiči, jízda vlakem do Nového Mesta nad Váhom a odtud na kolech do tábora. Jenže ouha! Vjezd na louku nám zastoupili nějací hmyzáci (batolec, roháč, беруška, komár a další) a za nic na světě nás nehodlali pustit dále. Jediný způsob, jak to zařídit, aby náš tábor neskončil ještě dříve, než vůbec začal, byl – přizpůsobit se. A tak se také stalo. Do rána se z nás vykuklili překrásní Tesaříci, Ruměnice, Vosy, Cvrčci a Běžníci. Byli jsme pochváleni a přijati na Palouček u Miša. Mišo je škvor, který má v hmyzí říši obrovské zásluhy, vymyslel způsob, jak mezi druhy udržet mír. Pro připomenutí stála ve středu louky jeho třímetrová socha a rozložitý herní plán. Na něm se pohybovali rychlonoží mravenci a snažili se urazit co nejvíce okruhů. Počet polí, o které se mravenci posouvali, určovaly hovníválovky kuličky v zařízení zvaném Kulífrk. Množství koulí pro změnu záviselo na úspěšnosti při hraní důmyslných Mišových her. Tak jsme prošli vodní olympiádou, vařili podle střevlíka, kouleli podle hovnívála, porovnávali své vědomosti o hmyzí říši, sháněli nektar, vyvíjeli se jako mravenci, stříkali jako plošti-

ce, atd. Soupeření bylo protkáno také skutečnými mikroskopickými pozorováními, kladením pastí na střevlíky, nočním lákáním na světlo, „vědeckým“ výzkumem brouků, kobylek, motýlů a mravenců. Překvapením bylo osídlení okolí tábora kudlankami.

V podvečer jsme se scházeli u Mišovy sochy ve svých slavnostních hávech, vyhodnotili den a táhli na plán. Za každé dokončené kolo jsme získali „trupíka“, ty jsme strádali až do onoho dne, kdy správci Paloučku usoudili, že mezi druhy vládne mír a přátelství a rozhodli se svou funkci předat nejlepší skupině. Bylo třeba naplnit trupíky zázračnou vodou z potoka Javorina a z ní podle prastarého receptu uvařit pro tuto příležitost oslavný lektvar. Povedlo se, získali jsme plný sud moku příjemné bylinné chuti. Správcovství pro tento hmyzí rok převzaly za své zásluhy Ruměnice.

Poté jsme se rozlétli na tři dny do světa šířit věhlas Mišova Paloučku a po návratu jsme se ocitli v tradiční táborové realitě – hráli jsme bojovky, běželi orienták, trénovali tábornické disciplíny, vařili bylinné čaje, vydali se na kolech do vzdálených končin, překonávali oddílové rekordy, hráli fotbal a ringo, večery jsme věnovali písničkám v kuchyni nebo u táboráku.

Poslední den jsme se pustili do rozebírání našeho tábořiště – tady vyšlo najevo, kolik se kdo přiučil pracovitosti od kamarádů mravenců.

Tábor je za námi, vydařil se a mnozí z nás si navíc poopravili názor na hmyzí říši, teď víme, že je neuvěřitelně zajímavá a krásná!

*Jiří Tetřev Krajča,
TOM Zlaté šípy, Valašské Meziříčí*

Pocoucova padesátka

~~~~~> aneb lokomotivy na Klučance ~~~~~

Šero letní Klučanky, kdy už Dakoti a Chippewané, tomíci z bratrských česko-lipských oddílů, pomalu ale jistě uléhají, prořízl táhlý hvízd parní mašiny. Chvilí na to opět – to už ti s výborným sluchem rozeznají zvuk řítícího se parního vlaku. Zde? Na Klučance? Uprostřed lesů, skal a luk? Na to se táborníci musí podívat. Rychlý úprk ze stanů, nejisté přešlapování na hranici lesa, kam klesá znatelná cestička.

Zvuk parní lokomotivy už slyší všichni, a že je to lokomotiva, o tom není sporu! Vše je potvrzeno tehdy, když se přes horizont převálí hustý dým prosvícený třemi světlomety, vyběhne stařík v nádražáckém a cosi pokřikuje...

Takto tajemně jsme se letos dozvěděli o tom, jak na Klučance (a vlastně celou oblastí Broumovska) vedla dnes již zrušená a zapomenutá trať klikatící se po úbočí hor, překonávající rokle i soutěsky, nořící se do nesčetných tunelů.

A také o tom, jak po této trati vedl jedinečný mezinárodní závod parních lokomotiv, kterému se neřeklo jinak než Pocoucova padesátka. Brzo již každý znal legendární lokomotivy jako německý Hundertkopfer, italské Pendolino Napolitano, maďarský Czégvárthóš či českou krásku Huňatou Yvetku. Smysl a poslání táborníků, občanů městečka Pocoucovy Lhotice, byly tak již zřejmé – znovu vybudovat hustou síť kolejnic, obnovit závod a řádně se na něj připravit.

Že se vše podařilo, tomíci si to řádně užili a Zlatá kolejnice, trofej pro vítěze, nezůstala nazmar, už snad ani nemusím dodávat.

*Tomek Hurt,
TOM Dakoti, Česká Lípa*

„Ať žije král!“

Světlušky letos (nejen) v indiánském!

Jsme dívčí turistický oddíl – TOM Světlušky a jako každý rok i letos jsme jely na letní tábor.

Na tři týdny jsme se proměnily v indiánský kmen Irokézů. Řeklo by se, že tohle téma není nic světového ani originálního, ale záleží na tom, jak se zpracuje, užije a prožije.

Náš oddíl není velký – letos nás na táboře bylo 21 holek + 7 vedoucích, což jsou všichni, co chodí přes rok na schůzky a výpravy. Ale náš oddíl je starý – byl založen v roce 1968 a od roku 1969 máme tábor každý rok – bystrý čtenář si tak může vypočítat, že to je 43 táborů!

Za tuto dobu jsme měly indiánskou táborovou hru jen jednou – v roce 1983, a to dnešní členky ještě ani nebyly na světě.

Bylo jasné, proč je tohle přírodní – dobrodružné téma tak oblíbené. Skoro každý si někdy v mládí hrál na indiány, takže se atmosféra dostaví okamžitě, sama od sebe, jak si člověk obleče indiánské šaty a nasadí čelenku – a hry – ty se tak nějak samy zhmotňují v prostoru.

Kromě jasných indiánských činností, jako jsou lov zvěře, střelba z luku, stopování, plížení, krocení mustangů, šplhání po skalách i lanech a boj o holý život jsme si vyzkoušely potní chýši a jiné indiánské obřady, tance a rituály.

Spoustu věcí jsme si zkusily vyrobit vlastníma rukama. Vyráběly jsme totemy.

Přijel k nám na tábor mistr hrnčír, tkaly jsme na korálkovém stavu, vyráběly lapače snů a bubínky.

Skoro před každou etapou táborové hry sehrálo vedení divadelní scénu, o čem to bude. Jsme velmi talentované, a tak není problém v pěti lidech ztvárnit stádo bizonů, indiány na lovu, indiány ve vesnici hladové vlky a posléze splašené stádo bizonů.

Dva táborové dny si ale od tématu odpočineme, velký holky jdou na putování a malé holky zůstávají v táboře na dět-

ský den. Je to den jen pro ně. Tentokrát na téma skřítci – pořádně si to užily. Velký vyrazily putovat po světě jako šmoulové.

Jednou z nejnáročnějších akcí je návštěvní den. Koná se druhý táborový víkend a osazenstvo tábora se rázem z 28 lidí zvětší na obrovské číslo – letos jsme napočítaly 97 lidí. Přijedou všichni rodiče, sourozenci, babičky, ale i bývalé členky a přátelé oddílu. Velká většina zůstane přes noc, a když počasí dovolí, prožijí s námi táborový oheň. Je to opravdu hukot, jenom uvařit pro tuhle masu lidí je pořádná práce, ale nejhorší je, když začne pršet. Letos nám počasí přálo a bylo to báječné. Po tomto víkendu je sice většina vedoucích úplně grogy, ale vyplatí se to. Je to ta největší reklama, kterou si můžeme udělat.

Tábor si tolik užíváme i proto, že máme

obrovskou podporu od rodičů, bývalých členek oddílu i ostatních kamarádů. Co říci o rodiči, který nám bezplatně zapůjčí na tři neděle auto, nebo o kamarádech, kteří pomůžou, když se vyskytne problém – porouchala se nám část pumpy, kterou dostáváme pitnou vodu až ke kuchyni a v Pelhřimově nebyla k dostání. V Praze se rozběhla záchranná akce, někdo vytelefonoval s firmou, co přesně potřebujeme, zjistil, že to mají ve skladu v Chlumci nad Cidlinou, jiný dojel do Chlumce a vyzvedl součástku, na Florenci ji předal dalšímu a ten nám ji ještě ten večer přivezl na tábor. Takže všechno klapalo, bouřky jsme přežily a tábor si užily.

Na závěr musím říct, že často si v Tomíkově čtu o ostatních oddílech a líbí se mi, co dělají a dokážou, ale musím sebekriticky napsat, že náš tábor byl ten nejlepší ze všech.

*Zapsala Bára – Blanka Bočková,
TOM Světlušky,
Praha*

V průběhu dvouletých týdnů se celkem šedesát táborníků, během již 22. ročníku táborů SpT v Tallhoferově Dole přeneslo do dávného středověku. Každý z táborníků byl postupně pasován do rytířského stavu a pod vedením dvou nejlepších generálů Basila Wenceslas a Kirka jsme hledali záhadného vraha, který se pokusil otrávit našeho krále Rhobara II. Všichni jsme se museli naučit základům zdravotvědy, šifrování, uzlování a přežití ve volné přírodě i v civilizaci. Od táborových bramboriád již každý táborník škrábe brambory pouze na čas. V průběhu našeho putování jsme viděli postupné rozepře mezi generály, potkali jsme zlou čarodějkou Siasliwes a dospěli jsme až k živé vodě. Oslavy byly veliké, uspořádali jsme jubilejní 15. ročník táborového plesu a následně také 15. SpT-olympijské hry. Jaké bylo ovšem naše překvapení, když radujícího se Basila zákeřně přepadl Kirk a živou vodu vylil. Táborníci se následně rozdělili na dva do krve bojující tábory, které svedly rozhodnou bitvu. Více zkušenosti a síly bylo našťastí na straně Bacilově, který nakonec Kirka v přímém rytířském souboji zabil. Nakonec při nás stálo i štěstí, když se nám na závěru putování, které se již zdálo neúspěšné, zjevila věštyně Pýthie, která pár kapek živé vody zachránila. Král Rhobar II. byl tedy skutečně zachráněn a hrdina Basil se stal jeho prvním rádcem. Celých 14 dní nás mohli rodiče online sledovat díky každodenním online novinám na stránkách SpT a díky tomu již po osmé vidět své děti každé ráno v akci předchozího dne. Viděli tak večery u táboráků a kytary, sportovní zápolení, velké vodní bitvy, hromadné taneční cvičení, bojové scénky, návštěvy tajuplných sester Tallhoferových a spousty dalšího. Nakonec bylo velmi smutné loučení, ale všichni věříme, že se ve stejném složení uvidíme opět v roce 2013.

*Komár (Petr Barannikov),
hl. vedoucí 3. turnusu táborů SpT*

Příjemný týdenní letní sraz na Vysočině

Předposlední srpnový týden se celá padesátka turistů sešla v Humpolci na 31. ročníku letního turistického srazu. Organizátorka srazu, Marie Vincencová, předsedkyně oblasti KČT Vysočina a zároveň vedoucí TOM Šlápoty, připravila ve spolupráci se svým oddílem pestrý program, příjemné zázemí a zajímavé výlety po Havlíčkobrodsku.

Za pečlivou přípravu srazu Marii Vincencové a jejímu týmu děkujeme a věříme, že se všem zúčastněným na Vysočině týdenní pobyt nabitý výlety a novými zážitky líbil.

*Z. Antošová,
ústředí Asociace TOM*

Srazu se účastnily oddíly: Výrové z Loun a Postoloprty; Divočáci z Frýdlantu nad Ostravicí; Javory z Černuce; Sojčata ze Žitenic; Hroši z Chodov; Draci z Kroměříže a domácí Šlápoty z Hněvkovic u Humpolce.

Při úterním pěším pochodu do Želiva navštívili turisté hydroelektrárnu, v Želivě pak klášter. V samotném Pelhřimově navštívili tamější muzea – rekordů, zlatých českých ručiček, historické, bratří Lipských, strašidel, vystoupili na věž kostela sv. Bartoloměje. Poté jeli na Křemešník, kde byl z rozhledny Pípalka krásný pohled do širokého okolí. Celý den účastníky srazu provázel p. Macháček z KČT Pelhřimov, který je pak dovedl k zázračné Stříbrné studánce. Ve čtvrtek byla na programu prohlídka Humpolce se zříceninou hradu Orlík. V pátek se vydali na obhlídku Havlíčkobrodská a Žďárska, kde se role průvodkyně ujala předsedkyně KČT Havlíčkův Brod p. Kohoutová. Další nabitý program byl ve znamení návštěvy krásné Olšiačovy pískovcové jeskyně ve Žďáru a unikátní Zelené Hory.

V sobotu se tomíci zúčastnili TP KČT Světla nad Sázavou Cestami Jaroslava Haška, navštívili světelské podzemí, dále pak Pavlov – ochránářskou stanici zvířat, Čihošť, kde je střed republiky, ale také známý kostel, kde byl tzv. číhošťský zázrak spojený s umučením pátera Toufara, dále pak Lipnici nad Sázavou, kde navštívili hrad, Památník Jaroslava Haška a Národní památník odposlechu Ústa pravdy, Zlaté oči a Bretschneiderovo ucho. Na závěr zhlédli defilé Zlaté podkovy v Humpolci – jednotlivé koně, kočáry i koňská spřežení.

Marie Vincencová

Pohádkový les v Kovářské

Náš oddíl pořádá každý rok pro děti z naší obce Kovářská „Pohádkový les“. Letos se konal v neděli 17. června. A bylo v něm opravdu krásně! Přestože jsme maličký oddíl, podařilo se nám i díky pomoci několika ochotných „nestopářů“ (nebo odrostlých Stopářů) dát dohromady 8 stanovišť...

Trasa vedla skutečným lesem na kraji obce (osvědčené místo, kde tuto akci vždy pořádáme). Na děti tu čekaly pohádkové postavičky s nejrůznějšími úkoly. Sněhurce se pět zlobivých trpaslíků schovalo a děti je hledaly, rodinka loupežníků měla míčky, kterými se trefovalo do otvorů v desce, Popelce děti pomohly přebírat hrách. Kozi maminka s opravdovým neposlušným kůzlátkem Edou nachystala úkol přejít po „kamenech“ – malých destičkách přes bažinu a děti, které se nebály, si mohly Edu pohladit. U rytíře se trefovalo kroužky na jeho meč. Piráti měli truhlu se stříbrnými valounky, které bylo třeba srovnat podle velikosti. Vodníkovi děti pomáhaly lovit rybičky, u čerta skákaly v pytli. A na konci čekala štedrá pohádková babička, která všechny šikovné děti odměnila pěknými cenami (finančně zajistila obec Kovářská). Doufáme, že děti odcházely spokojené, mně osobně se letošní Pohádkový les moc líbil!

*Martina Zdiarská,
TOM Stopaři, Kovářská*

NENÍ SKLEP JAKO SKLEP

...krása skalních sušáren

Určitě znáte ten náhlý pocit tajemna, který se vás zmocní, když při procházení pískovcovou pustinou narazíte na nezvyklou věc: uprostřed skalní stěny nad cestou se černá obdélníkový vstupní otvor do jakési podzemní prostory. Nevyužit příležitosti a záhadnou díru důkladně nepropátrat by byl za dané situace neodpustitelný hřích, a to i v situaci, kdyby to znamenalo zmeškat poslední nedělní vlak do města.

Vstoupíte do obdélníkové místnosti plné různých výklenků, stupňů a záseků. Ta je propojená s další, podobnou místností. Vede z ní malé okénko, kterým proudí dovnitř světlo. V tu chvíli už vám začíná vrtat hlavou řada otázek. K čemu mohly tyhle díry sloužit? Proč si dali tu práci s jejich vysekáním do skály? Mohl tu někdo bydlet, nebo se tu jen něco skladovalo?

Odpovědi na takové otázky dá často až odborník po podrobném zdokumentování a zaměření podzemních prostor. Než byste se ale toho všeho dočkali, zkuste si odhadnout původní funkci sami podle některého typického znaku.

Ty místnosti, kde se skutečně bydlelo, mají vchod na úrovni okolního terénu nebo mírně vyvýšený. Vedle otisku dveřního rámu jsou stopy po západce, která umožňovala zamknout dveře zevnitř. Je tu okno a dost vysoký strop, aby se v místnosti mohlo chodit vzpřímeně. Umístění původního topného tělesa se pozná podle prohlubně ve stěně nízko nad zemí a podle cihlově červeného zbarvení okolního tepelně porušeného pískovce. Kouř se odváděl uměle rozšířenou puklinou, venkovním sopouchem nebo přímo vzhůru proraženou dírou. Obytné místnosti někde navazují jedna na druhou a tvoří celý skalní byt s obývacím, ložnicí a komorou.

Častější než skalní byty jsou různé hospodářské místnosti. Dřívější chalupníci je zde hloubili do skal jen pár kroků od svých stavení – ta často mezitím zmizela beze stopy, takže původní podzemní část hospodářství uprostřed lesní houštiny teď připomíná bájně město Inků ztracené v jihoamerické džungli. Prostory pro domácí zvířata jsou v úrovni okolního terénu, dveře se zavíraly zvenčí. Podle výšky stropu, výšky přepážek mezi stánými a podle výšky žlabů se dá odhadnout, jestli šlo o maštal pro koně, stáj pro dobytek, nebo o prasečí chlívek.

Sklepy na uchování potravin bývají zahloubené pod okolní terén a nemají okna. Namísto žlabů obsahují vodorovné římsy a kapsy na položení polcí, nízké lavice, výklenky na odložení svíčky nebo lucerny. Vyšší lavice, nahoře s vybráním, sloužily k uložení sudů.

Vyhloblením místností do skály řešili chalupníci často nedostatek místa na

◀.....

Kameníkova jizba. Do skály pod vyhlídkou na Vysokém vrchu u Dubé je zahloubená světnice, kterou podle starých záznamů obývala rodina místního kameníka. (Foto z roku 2006)

povrchu, v případě sklepů navíc byla jasnou výhodou stálá, nízká teplota. S kopáním a sekáním začali většinou v místě, kde byla skála už „načatá“ těžbou kvádrů pro stavbu samotného domku. Vícepokojové skalní byty zase vznikaly v obecních nebo vrchnostenských lomech na pískovcové kvádry. Po ukončení těžby totiž vlastník lomu běžně poskytl lomovou stěnu lamačům – bezzemkům, aby si tu vybudovali své rodinné příbytky. To byl případ světniček pod hradem Kost (Barušky a jiné) nebo skalních obydlí v Debrí u Mšena. Také místnost zvaná Kameníkova jizba na Vysokém vrchu u Dubé skutečně jeden čas poskytovala skromné bydlení devítičlenné rodině kameníka Ignáce Goldbacha, který ve vedlejším lomu dobýval mlýnské kameny.

⤴ Bývalá skalní sušárna na ovoce. Samota Vernerovka u Nedvězí na Kokořínsku.

V našich pískovcových krajinách, kde členitý povrch a písčité půdy bránily pěstování obilí nebo okopanin na velké ploše, bylo dřív velmi rozšířené ovocnářství. Sady zasahovaly od okraje obce až do blízkých roklí a celková produkce švestek, třešní, višní nebo jablek byla obrovská. Jak ale ovoce zakonzervovat, aby vydrželo až do jara? I když se v pískovcích budovaly i podzemní lihovary, přece se zdá, že naši předkové nestihli všechnu úrodu přepálit na kořalku. Svědčí o tom existence skalních sušáren na ovoce, které se ve velkém počtu zachovaly v horních částech roklí, nedaleko za posledními vesnickými domky.

Sušicí komory jsou nepříliš velké dutiny pravouhlého půdorysu, jejichž vnitřní stěny jsou pokryté pravidelnou sítí kapes – důlků kruhového nebo čtvercového tvaru. Kapsy jsou někdy propojené rovnými nebo prohnutými drážkami, takže celý reliéf může připomínat stromček, trilobitu nebo medúzu. Do těchto kapes se zasunovala bidla a na ně se kladly bedýnky s ovocem. Vchod se potom zatěsnil. Topeniště (zděná nebo později železná kamna) bylo umístěno venku nebo ve vedlejší místnosti – v síni. V raných dobách se ovoce sušilo přímo kouřem, který vycházel z tope-

◀.....

Různé vzory kapes a drážky pro zasunutí bidel ve skalních sušárnách na ovoce, Kokořínsko. Odshora, zleva: Dobřeň, Houska (horní sušárna), Houska (dolní sušárna), Tuboň.

niště a unikal sopouchem nebo otvorem ve stropě komory. Pozdější dovoz ovoce z Balkánu, vysušeného beze stopy kouřového oděru, donutil i českého chalupníka přestavět sušárnu tak, aby se kouř nedostal do styku s ovocem. Teplý vzduch byl vedený do komory kanálem v podlaze, zakrytým kachly. Pak se vracel do síně a odtud unikal do vzduchu. Sušené ovoce tak vůbec nepřišlo s kouřem do styku: komora byla jen vyhřívaná, a nikoliv vykuřovaná. Že celý proces usušení jedné dávky ovoce trval velmi dlouho, týden i déle, potvrdily nedávné rekonstrukce této činnosti. No co, dřevo na topení se nanosilo z lesa a práce na zahradě bylo pořád dost, stačilo jen občas si odskočit k sušárně a přiložit polínko. Pískovcové sušení vyvrcholilo kolem poloviny 19. století a pak zvolna upadalo. Někde prý přetrvávalo ještě do doby po 2. světové válce.

Na Kokořínsku se dá najít několik desítek skalních sušáren na ovoce, malých i větších (obecních nebo panských). Některé jsou v mapě zakreslené jako „jeskyně“, třeba Vernerovka u značené cesty na Nedvězí. Další jsou kolem Housky, Tubože, Jestřebice, Dobřeneš nebo Dubé. Podobně se sušilo v Českém ráji u Zbirohu, Konic nebo Zakopaně. Zatím žádné pískovcové sušárny nejsou známy z Broumovska, tam to ale bohatě vynahrazuje místní zvláštnost – pískovcové psí boudy.

Některé skalní místnosti byly bohužel v posledních letech dost nešetrně upraveny tábořícími hordami tak, že uvnitř došlo ke zničení jejich typických znaků. Možná se už nikdy nedozvíme, k čemu původně sloužily. A to je škoda. Snad je proto na místě připomenout zlaté pravidlo: můžeš budovat, ale nenič to, co vytvořily generace před tebou! Ať můžou i naše děti zažívat stejné dobrodružství z objevování minulosti, jako my.

Jiří Adamovič
Žralok

Převzato z časopisu Vitamín Kř!

Malá skalní sušárna u Housky, vysekaná do balvanu ve svahu rokle. Na dně rokle byl dřív ovocný sad.

Průrva Ploučnice... kdysi zvaná též Pekelný jícen, Hromová rána či Čertova díra, byla podzemním náhonem bývalého hamru, který kdysi stával na místě dnešního jezírka. Hamr byla kovářská dílna vybavená stroji poháněné vodním kolem. Údolí řeky Ploučnice bylo ideálním místem pro vznik hamru na zpracování železné rudy – limonitu (hnědele) z blízkého okolí. Zřejmě na přelomu 15. a 16. století došlo k prokopání 2 tunelů v pískovcové skále. Šířka tunelů je v průměru 3 metry a výška 5 metrů. Oba tunely a otevřené rokle jsou zhotoveny v pískovci ručně, nejspíš krumpáčem, jehož stopy jsou na stěnách a stropu tunelů patrné dodnes.

Průrva Ploučnice je asi 200 metrů dlouhý úsek, do kterého Ploučnice vtéká od Stráže rovným regulovaným korytem.

Tolik internetové noviny z Ralska.

pravy byla průrva na řece Ploučnici ne daleko Stráže pod Ralskem. Autobus zastavil jen několik desítek metrů od místa. Vzali jsme s sebou několik nafukovacích člunů a jejich zprovoznění bylo dílem okamžiku, stejně jako sestavení posádek.

Náročnější byla krkolomná cesta kolem skály s hrozivě vyčnívajícími železnými kolíky po chybějících schodech. Děsný. Přenesli jsme čluny skoro půl kilometru proti proudu řeky. Proplouvání tunely bylo úžasné, obzvláště když si uvědomíte, že jsou dílem člověka. Proud je zde mírný, žádná divočina. Projeli jsme si tunely několikrát. Potom jsme si dodali odvahy a vyšli do Pekelného jícnu pěšky. Vody je zde tak po kolena, dno spíše rovné písčité, místy kamenité. Na konci jsme skočili do jezírka, zde je vody dost. Byla docela teplá, byli jsme zde na začátku června.

Trochu jsme záviděli vodákům, kteří pokračovali dále po proudu řeky Ploučnice. Jinak na břehu jezírka je příjemná „vodácká“ restaurace, kde kromě občerstvení zakoupíte i pohledy či turistické vizitky tohoto zajímavého místa (bohužel je zrovna neměli...).

Budete-li mít cestu kolem, určitě se zde zastavte. Nám se zde líbilo.

Vratislav Florián – Hroch,
TOM Klub lesní moudrosti,
Roudnice nad Labem

Nejsme vodáckým oddílem a naše zkušenosti s tímto sportem jsou spíše mizivé, snad jen to, že já jsem Hroch a mám rád vodu... stejně tak i většina „mých“ dětí. Vyhledáváme stále nové zajímavé cíle našich výprav a zakoušíme neobjevené.

Vydali jsme se jednou autobusem na hrad Housku, ale hlavním cílem naší vý-

týpí jako domov

Dnes to bude trochu netradiční povídání. Zpočátku to bude vypadat, že tu o týpí vůbec nejde, ale vydržte, nakonec se k němu (do něj) zase dostaneme.

Může kniha člověku změnit život? Kolik jsem jenom přečetl knih, kdy jsem si říkal, to je ono, ale nic se nezměnilo? Není to spíše shoda okolností, která přivede dohromady připraveného člověka a vhodnou knihu? A nemůže to pak být vlastně jakákoli kniha, i Večery pod lampou?

Když člověku změni život kniha, pocítí věci, které si přečetl, jako vnitřní, zásadní, přesné. Mám několik zásadních knih. Zásadní je pro mě třeba Cesta pokojného bojovníka. Četli jste to? Vlastně nezáleží na tom, jestli je ten příběh smyšlený ane-

bo ho autor skutečně prožil. Důležité je křišťálově jasné poselství – svůj život si programujeme sami. Anebo Kniha lesní moudrosti. Když jsem ji jako malý našel v tátově knihovně, chtěl jsem ji někdy prožít. Máte nějakou zásadní knihu?

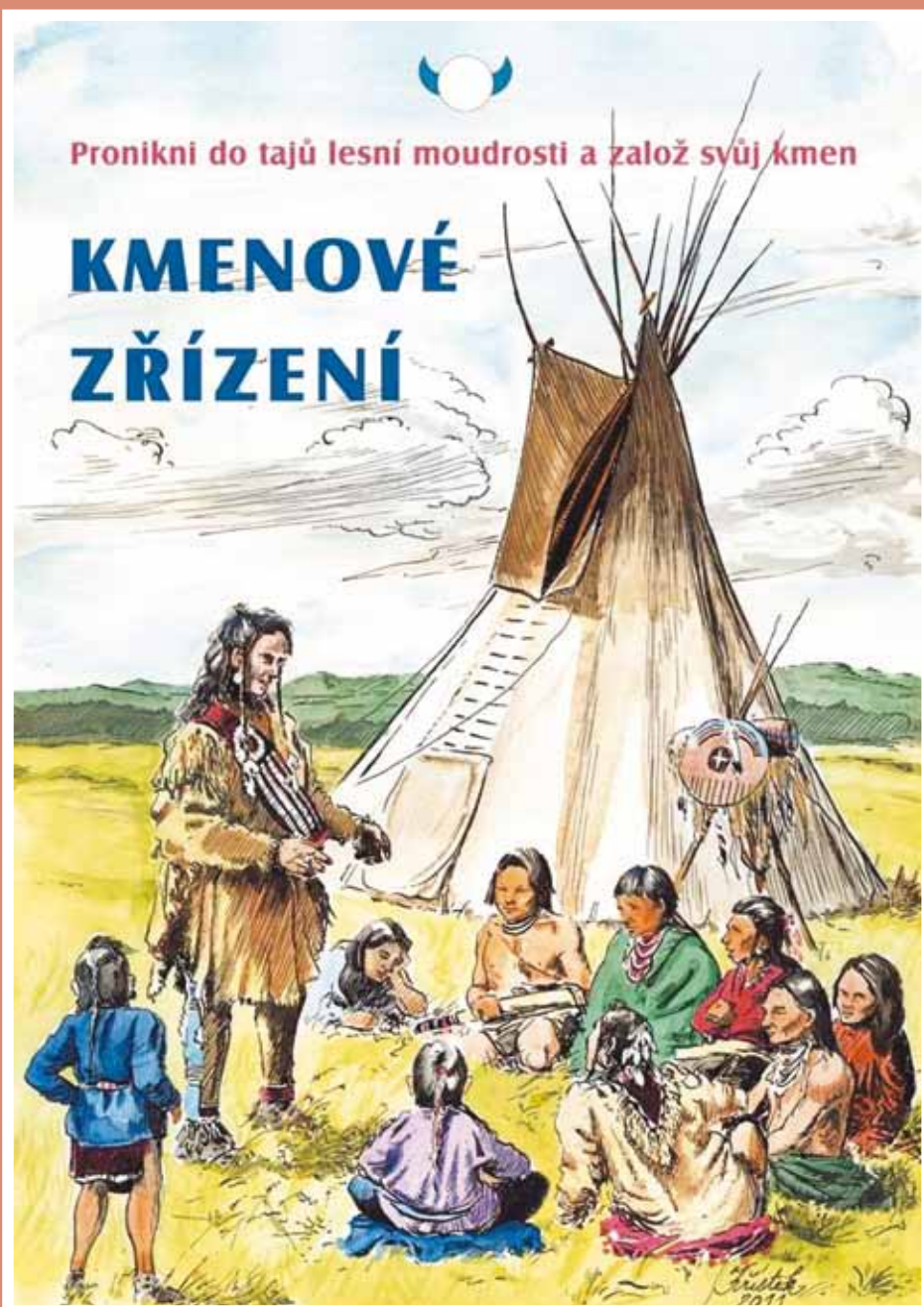
Možná si říkáte, proč celé ty roky vlastně píšete o táboření v týpí? Je to jenom „napodobování indiánů“?

Pouhá hra bez obsahu? Důvody jsou dva. Jednak cítím, že postavit týpí znamená závazek. Není to ledajaký stan, kulisa, ale spíš dům, který vyžaduje určité věci,

jinak jde o drahou a náročnou noclehárnu. A za druhé – týpí s sebou přináší určitý soubor hodnot. Hodnoty nevnímám jako biče, které nás udržují v podrobení tradice (jak se mají věci dělat). Jsou to sloupy, na kterých stojí náš život, naše sebevědomí. Hodnoty, na kterých stojí mé táboření v týpí, jsou hodnoty woodcrafterské.

Proto bych vás rád upozornil na knihu, kterou se po letech podařilo dát dohromady, a vlastně na tu moji srdeční Knihu lesní moudrosti navazuje. Nečiním si nárok na tvrzení, že právě ona změní váš život. Ale třeba vás osloví, až budete hledat program a směr.

Jmenuje se Kmenové zřízení a najdete v ní všechno o lesní moudrosti (woodcraftu). Ať jste jednotlivec nebo skupina (kroužek, kmen, třídní kolektiv, lesní škola, parta kamarádů, odrostlí členové oddílu, rodina), najdete v Kmenovém zřízení neocenitelného průvodce k rozmanité činnosti pro volný čas.

Obsah knihy:

1. Co je woodcraft

Původ

Devět hlavních zásad

Sedm tajemství lesní moudrosti

Současný woodcraft

Cíle a prostředky

Symbole woodcraftu

2. Kmenové zřízení

Kmen lesní moudrosti

Samostatný rod lesní moudrosti

Stráž lesní moudrosti

3. Woodcrafterská činnost

Osobnostní růst

Stoupání na horu

Táboření a pobyt v přírodě

Ideální vzor

Rozvíjení všestrannosti

Ohnivectví

Tradice a obřady

Činnost v průběhu roku

4. Woodcrafterská organizace

Činnost LLM

Woodcraft a společnost

Knihu seženete v kanceláři Ligy lesní moudrosti, Senovážné nám. 24, Praha 1, tel, záznamník: +420 234 621 235, mobil: +420 602 714 592, e-mail: ustredi@woodcraft.cz, v budoucnu též v kamenných i internetových knihkupectvích.

Josef Porsch – Ablákela
(ablakela@gmail.com)

Služebnice neužitečné

Léto je dávno pryč a s ním i tábory. Projel jsem jich letos asi šest, mám to tak trochu v popisu práce.

Byly docela normální, zdařilé, některé výstavnější, jiné skromnější, všechny ale plně bavících se dětí a zcela dobrovolně sloužících vedoucích. Slovo sloužících je případné: tohle je služba jako řemen, celoroční, odpovědná, na táboře navíc exponovaná ve dne v noci. Je to služba gratis.

Nejstrašlivější zážitek letošního táborového léta se jmenoval hygienička. Vlastně je namístě plurál: do Oparenského mlýna u Lovosic vtrhly jednoho červencového dne hned čtyři, místně příslušné. Zalapal jsem nad tou přesilou po dechu.

Tábor nespĺňoval kritéria zákona 258/2000 Sb – dětí bylo méně než třicet a tábor nemusel být hygienické službě hlášen.

České zákony se dají ale dobře obejít, a to i státními úředníky. Paragraf dvanáct téhož zákona definuje jiné podobné akce pro děti, bez početního limitu – to byl ten klacek na nás.

Nejprotivnější z nich mne nenechala na pochybách. Jasně, jde o pomstu za můj vzpurný postoj při nedávné kolaudaci mlýna. Odmítal jsem akceptovat blbosti, dovolával (a dovolal) se pomoci tehdejšího hlavního hygienika dr. Víta a... A Vít je pryč, skoro vyhozen, bez moci.

Nejagilnější hygienička začala přepadení tábora lži. Prý se jedou přesvědčit, zda se ve mlýně jídlo nevaří, ale jen ohřívá, jak jsem jim před kolaudací napsal. Nenapsal. Lež jako věž. Ba hůř: polopravda, záměrně špatně uvedená citace z mého dopisu...

Méně agilní dvojice hygieniček se ptala, zda opravdu, ale opravdu neposkytujeme cateringové služby.

Ukázal jsem jim světnici sudetského mlýna zrekonstruovanou do autentické podoby třicátých let: trámový, pec, kachlový sporák, bidlo, na kterém se sušily vlhké dětské tepláčky a trička a všechno, co prckové při letošním pršlavém červenci stačili za pár minut na deštíku promáčet.

Na catering to fakt nevypadalo. Tady jsem uspěl.

Ale to bidlo! O nejagilnější hygieničku se pokoušely mráskoty. Přistoupila ke mně

nebezpečně blízko. Tak blízko, že jsem si říkal, že ani jeden na to už nemáme věk, hlavně dáma ne.

Dětské oblečky se sušily nad hrnci! Svátá Kláro, patronko kuchařů, to byl tanec! Co na tom, že v hrncích se jen hrála voda na mytí nádobí. Ta tiráda, těch výhrůžek. To nesmí být! Chcete ty děti... zahubit?!?!

Chtěla si všechno vyfotit čínským aparátkem, ale zatrl jsem to. Ať se prokáže povolením k focení. To pro změnu lapala po dechu ona. Na odpor nebyla zvyklá. Mohutně telefonovala, pak mi dala k uchu advokátku všech hygieniků, která mi vysvětlila, že pravdu nemám a že nade vším je zákon. Zákon focení povoluje.

Říkala to klidně a byla daleko, ustoupil sem a aparát se dýchavičně rozeběhl.

Pak už to šlo ráz naráz.

Mezi čistými hrnkami byly dva špinavé. Na výdajovém pultu ležel mobil. Mo-bil!

Párky byly v mrazáku a vejíčka v původním obalu, košíčcích, co si koupíte běžně v obchodě, trůnila nahoře. Na-ho-ře. A měla být dole. DO-LE. Myslíte si, že si kupujete vejce-potravinu. Omyl. Kupujete si potenciální handgranát.

Hygienička slídila v lednici značky Zannussi, teatrálně pobíhala po světnici tam a zase sem, nahlas mluvila a lomila rukama. Dvacítka táborových prcků se zpoza dveří dožadovala slíbeného programu. Její soupeřnice vše urputně zapisovala. Ty zbylé dvě, co mají rády catering, se, myslím, naší bitkou dost srdečně bavily.

Nazval jsem agilní komisařku karikaturou hygienické služby. Nezarazilo jí to. Její expozé nakonec trvalo skoro devadesát minut.

A tak se, znovu otřesen tou hrůznou vzpomínkou, ptám: Na tohle je máme? Pro tyhle dryje platíme z našich daní poskakující tety Kateřiny, Milouš promine? Na jiném místě, na Moravě, tou dobou vytýkala jiná hygienička kolegyni – ryzí dobrovolnici – že nemá v táborové lednici teploměr. A co hodinky s nějakým vodotryskem, ale hygienickým?

Nemáme na táborech víc než dost jiných starostí? Vědí vůbec tyhle osoby, že jednají s dobrovolníky, ne s potenciálními zločinci a záškodníky? Neměly by být svými šéfy poučeny o přiměřeném chování a vybaveny trochu slušností, když vstupují na cizí pozemek, do cizího domu, ano i do cizí lednice? Musí opravdu hrát silovou hru a jezdit kontrolovat ve čtyřech? Neposilují je každoroční tolik udýchané a v okurkové sezoně žádané reportáže našich televizí, kde hygienici tu a tam rozpráší „závadový“ tábor v přesvědčení, že mohou vše?

Jistě, nejsou všechny takové. Ale ty, které se na táborech chovají jako na dobývaném území, kazí jejich stavu setsakramentsky reputaci...

Tomáš Novotný

Táborová dobrodružství

Kniha herních mágů Jirky Paláta a Ivo Skočka ukrývající nespočet táborových piškuntálií a neotřelých nápadů dělá radost tomickým i ostatním, nespolkovým čtenářům. Pokud ji sami ještě v klubovně nemáte, rozhodně neváhejte a ozvěte se ústředí naší asociace – v žádné oddílové knihovně by tento nebyvalý počin neměl chybět!

Objednávejte, dokud je ještě na skladě!

ústředí

Činili se a do party myslím dobře zapadli – o nich snad pár slov v některém jiném článku.

Všem brigádníkům díky a snad za rok v Opárně při kopání oparenského průplavu na viděnou.

Tomáš Novotný

Tomíci, práce všeho druhu!

Poslední srpnový týden letošního roku byl přesně ve znamení tohoto ferdomravencovského hesla.

Zhruba pětatřicet krásných mladých lidí (ach ano, píšu to každoročně, ale ono to pořád platí...) se s dravostí slušící mládí vrhlo nejprve na Pořešín. Zde se vyklidila půlka chalupy – v jídelně a kuchyni se brousila podlaha, škrábalo, malovalo. Roli jídelny převzala prozatímne stodola, což bylo vpravdě romantické a tři dny se to dalo díky pěknému počasí vydržet.

Na naší jihočeské základně se mimo jiné naporcovalo asi patnáct kubíků dřeva, postavil se nový plot, rozložila a zase se složila pumpa (ta už ale, jak později vyšlo najevo, zřejmě definitivně dotornádovala), pokácel se suchý strom, postavil skvostný nový sušák prádla a neméně překrásný a lidsky promyšlený hnojník, natřela se okna a vrata. Anežka Klabanová z Poděbrad se hrdinně mořila s broušením a nátěrem kredence, který se, potvoro-

ra, jediný ukázal nad naše síly. Chtělo to více času, předkové holt žili v méně úspěchané době a jejich kredence byly bytelné, fortelné a pospojované kolyčky...

Část pracovní partičky, mou maličkost nevyjímaje, se seznámila se přátelskou manželskou dvojicí sousedů, kteří už rok kopou základy své zemlanky – udupy na vedlejším pozemku. Myslím, že jsme si seznámení vybrali za všechny tomíky v EU, ostatní se, prosím vás, držte dále.

Nepracovalo se stále. Svědkem toho je krumlovská divadelní točna, ze které většina pracujících tomíků s chutí přihlížela efektně vypravené taškařici Robin Hood.

Finále brigády proběhlo ve Sloupu.

Ze skrovnosti chaloupky do buržoasní vily, chtělo by se říci. Ve vile se zavile pracovalo: čistily se koberce, stříhaly větve, mladý vůdce brigády Jan Javůrek bojoval se stromem, který roky stíní páně Benešovu domu (a dnes už ne), myla se okna, natíraly se ohromné a na údržbu náročné modré plochy v některých místnostech, ano, i se asfaltovalo! To díky skvělé souhře s místní radnicí. Pan starosta dal asfalt, my pracovní síly. Myslím, že všichni z asfaltérské party jsme se s tímhle horkým sajrajtem potkali prvně v životě... S předsevzetím „Méně bahna na náš krásný bílý plot“ to však šlo...

Mladý muž zvaný Chroští, takto miláček zpěvného publika, se naučil pracovat s křovinořezem. Vzal vážně v pracovní euforii zvolanou větu „Vem i tohle... Máme tedy ve Sloupu první květináč s kořenokvětčkou vyšší, takto ševcovskou palmou který je upraven hřmotičím křovinořezem...

Krom borců z Brna, Poděbrad, šířého Českolipska, Liberce, Sedlčan, Litoměřic, Roztok, Odřepšů atd atd s námi týden pracovala i mladá dvojice uprchlíků ze země diktátora Lukašenka, Aňa a Evžen.

P. S.: Nedá mi to. Musím dodat, že mládež z téhle party zvládne řadu prací, které jinak na našich četných stavbách zadáváme za nemalý peníz dodavatelským firmám, jaksi lépe, kvalitněji, bytelněji... Mladí mužové jsou schopni zdít, malovat, štukovat, asfaltovat, dívky jim neméně zdatně sekundují.

Klobouk dolů...

Olympiáda proběhla nejen v Londýně!

Inspirováni letošní letní olympiádou se i ostravští Čmoudíci celý tábor (jubilejní dvacátý v pořadí ve Vojenském výcvikovém prostoru Libavá!) seznamovali s minulostí i současností letních olympiád a olympijského hnutí.

„Z Olympie do Podlesí“ byl název celotáborové hry, která byla naplněna nejen historií a kuriózními soutěžemi staršího data, ale také seznámení se současnými disciplínami programu LOH a jejich pravidly. Nezbyvá než doufat, že i reprezentanti České republiky byli přinejmenším tak úspěšní jako tomíci v Podlesí...

*Rostka Kašovský,
TOM ČMOUDÍK, Ostrava*

Co bylo v červenci, srpnu a září 2012

❑ Tomíci začali vyklízet své domovy a sklepy, balili stany, spacáky, karimatky, pleny a dobré čtení a rozjeli se na celkem 170 táborů, o kterých ústředí spolku vědělo, protože ho pořadatelé s vidinou státní dotace nahlásili. Zkušení počtáři v Roztókách odhadují, že dalších dvacet oddílů na tábory odjelo, ale nenahlásilo.

❑ Ministerstvo školství nadělilo tomíkům prostředky na přeshraniční spolupráci, ne však na projekt sociálně vyloučené mládeže, což zpracovatele překrutně mrzelo, ale neplakali a tak nějak statečně táhli tu káru dál.

❑ Pacovští tomíci vyrazili zjara do Toskánska, náramně si ho pochvalovali a někteří z nich se už už těšili do podzimního Říma.

❑ V Oparenském mlýně se začalo tábořit v teepee a podsadových stanech na louce, o které skeptický vůdce spolku prohlašoval, že je vlhká a že po prvním deštíku ze z ní stane čvachta.

❑ Jarka Benešová z oddílu Táborníci z Hranic a její tábor nadšeně sledovali loutkové představení Jana Hrubce, loutkáře, který se svým ansámblem maňásků tu a tam navštíví tábor tomíků a všechny na něm učiní šťastnými.

❑ Většina náčelnictva a také aktivní členové Moravskoslezské krajské rady jezdili po republice a nakukovali pod pokličky táborů, ovšem jen zlehýnka. Všude se jim líbilo a psali o tom na nové webové stránky našeho spolku, co se většině lidí zamlouvají a jen nejmenší menšinu matou.

❑ Zdeněk Šmída z České Lípy, krajanek, pořadatel České táborové školy a chippewácký vedoucí, se stal ředitelem základní školy v Kravařích. Psaly o tom noviny, točila o tom televize a paní náměstkyně Eva Bartoňová se na Zdenyho přijela podívat.

❑ Ivo Skoček a Youry Jirka Palát pracovali v potu tváře na nových postelích a dalším vylepšení Polany.

❑ Komando čtyř (sic!!) hygieniček obsadilo v červenci na jedno odpoledne Oparenský mlýn. Dvě z nich, podle svých slov vlastně jen na návštěvě, se ptaly přítomných, zda mlýn s pecí a replikou 300 let starého sporáku poskytuje širokému okolí cateringové služby (sic! sic!), další štrachala v lednici, kvokala a štitivě se vyjadřovala o tom, že mezi hrnky v kuchyni leží mobilní telefon a že na bidle nad kamny se v deštivém počasí suší svršky a spodečky malých táborníků.

❑ Ve Sloupu v herberku bydlelo několik desítek mladých dobrovolníků z celého světa, které tam přivedlo občanské sdružení CISV. Byla by to pěkná a milá a drobně výnosná návštěva, kdyby si ubytovaní nepletli pohovku s koněm a jízdu na ní nepodřeli až na dřevěnou novou podlahu, položenou po nedávné havárii topení.

❑ Při návštěvě cizinecké policie v herberku vyšlo najevo, že správce musí vést knihu ubytovaných cizinců a do ní z nějakého důvodu zapisovat mladé i starší Němce, Rakušany, Poláky, Izraelity a obyvatele Republiky Burundi, aby české úřady v liberální Evropské unii měly přehled o tom, kdo se kde šustne.

❑ Marie Vincencová, vedoucí TOM Šlápoty z Humpolce, uspořádala v příjemné atmosféře a hezkém počasí tradiční a zájímavým programem našvihnutý letní sraz TOM, kterého se zúčastnilo na padesát tomíček a tomíků z celé naší země.

❑ Na vlhké louce za mlýnem pod Lovošem, kde vyrostla na letní táboření dvě teepee a pár stanů, nastala po dvou třech deštících čvachta, ale i tak tam proběhlo několik povedených táborů tomíků.

❑ Část náčelnictva, která se spolu v srpnu odvážně plavila po Středozemním moři na rychlé lodi Liberty, si zblízka prohlédla vrak plavidla Costa Concordia a zadoufala, že jsou lepšími lodivody spolku než nešťastný kapitán Schettino...

❑ Tomíci z oddílu Modré slunce oslavili ve Dzbeli pětatřicet let svého oddílu.

❑ Odvážní tomíci z Poděbrad a přidružených vsí a městysů uspořádali v Rumunsku pátý ročník táboření pro děti krajanů. Tábor proběhl za hezkého počasí a v komorní atmosféře, s dostatkem masa a všeho vůbec.

❑ Bosenské a chorvatské řeky, tamní tábořiště, města, trhy a hospůdky ovládl Pepřák.

❑ Na Polaně nějací tulpasové spálili kus krásného živého stromu – to tehdy, když místo malého ohničku dělali nesmyslně velký a nevšimli si, kam až plameny šlehaají. Aby jim pracky ohořely!

❑ Proběhla tradiční letní táborová škola ve Sloupu, které se zúčastnila dvacítko mladých lidí z celé země, jimž pestrý a náročný program připravilo deset střídajících se vedoucích a instruktorů.

❑ Valmezkým Zlatým šípům dosloužily na tábořišti v Lubině staré celtý, na což deset z nich reagovalo odjezdem do norského Trondheimu.

❑ Vyšlo najevo, že mladý muž z berounských Bobrů zvaný Chroští si zamiloval nástroj zvaný křovinořez natolik, že jím ve Sloupu neváhal upravit náčelníkovy výpěstky v květináči pěstované kořenokvětky vyšší.

❑ Klub slovenských turistů čelil bezprecedentní snaze o vyvlastnění, resp. "legální" krádež několika svých tatranských chat společností Tatranské chaty. Ta vypracovala a městu Vysoké Tatry předložila materiál, který by, pokud by ho zastupitelstvo schválilo, otevřel cestu k soudnímu sporu o vlastnictví turistických chat, například slavné Téryho chaty. Na jeho konci by mohla být – jak se KST vzhledem ke stavu slovenské legislativy zřejmě obává – změna vlastníka.

❑ Tomek Hurt přestal po čtyřech letech pracovat na ústředí, na žádost předsedy spolku si však ponechal dočasnou supervizi nad některými probíhajícími projekty.

❑ Vyšlo najevo, že i když v chatě Prášily kritizuje nového nájemce ubytované veřejnosti, členové i vedení spolku, do klubového časopisu se tenhle fakt z nějakého důvodu psát nemá, a to ani ve velmi, velmi mírné formě.

❑ Ministr školství Petr Fiala přijal zkrace zástupce spolků a spolu se svým náměstkem Janem Kocourkem je ujistil, že podpora na aktivity dobrovolných sdružení bude i v současné době škrtů zachována, ba dokonce mírně navýšena.

Ministr školství k zámutku vůdců spolků konstatoval, že jeho úřad spíše nezvládne pro předchozí léta zmatků a bojů o kompetence vypsát dotační výzvu, která by sdružením umožnila čerpat alespoň drobceček se vzdalujících se tří miliard – o ty tak zřejmě naše školství definitivně přijde...

❑ Asociace TOM se k pramalé radosti svých členů stala kvůli vývoji plateb na spravovaných a s láskou zvelebovaných objektech plátcem daně z přidané hodnoty.

❑ Ústředí tomíků pozvalo oddíly na obroční soutěž Jedenadvacítká a také ze všech sil pracovalo na přípravě projektů pro rok 2013.

Pepřák
Filip Černý,
TOM Bobří,
Beroun

Polana jako nová

V uplynulých týdnech a měsících procházela dílčí modernizací oblíbená základna našeho spolku – Polana ve Vsetínských vrších.

Z obrázku je vidět, že přibýly nové postele i s noblesním povlečením, jeden z objektů má novou podlahu, různých oprav a vylepšení doznal celý areál.

Děk za zorganizování náročné akce patří Jiřímu Homolkovi, správci našeho malebného „souchalupí“, truhlářsky dokonale práci odvedl Ivo Skoček a jeho kolegové.

(ton)

Sněm Svitavy

Vážení tomíci,
po šesti letech se sněm Asociace TOM opět vrací do Svitav. Převzali jsme nelehký úkol, ukázat Vám Svitavy zase trochu jinak. Věříme, že to zvládneme. No, a na co se můžete těšit? Kromě schůzování pro Vás bude připraven jak kulturní a společenský program, tak i nějaké sportovní aktivity. Představíme Vám tajemná zákoutí města, domácí pivovar, novou interaktivní naučnou stezku a mnoho dalších atrakcí. Věřte, že v termínu 25.–27.1. se ve Svitavách nudit nebudete.

David Šimek,
TOM Zálesáci,
Svitavy

Olympiáda TOM

Poslední říjnový víkend probíhá v Opavě pod taktovkou TOM Kadao velká akce – mezinárodní slovensko-česká olympiáda. Akci, navštívenou více než třemi stovkami českých i slovenských tomíků a jejich vedoucích a také delegací Klubu slovenských turistů i jejich českých protějšků, podrobněji popíšeme v dalším čísle Tomíka. Dnes jen popřejme organizátorům pevné nervy a všem účastníkům z obou republik pěkné počasí a dobré zážitky z krásné Opavy!

(red)

Srdečně blahopřejeme jihomoravskému krajánkovi Martinu Přibylvi a jeho ženě k narození syna Honzíka :).
Přejeme mu pevné zdraví a všechno nejlepší do života!

ústředí Asociace TOM

Zimní sraz je za dveřmi!

Vážení vedoucí,
7.–10.2. 2013 se uskuteční 13. český zimní sraz turistů pořádaný Odborem KČT Jilemnice – v kolébce českého lyžování – v Jilemnici v Krkonoších. Oddíly, které se věnují běžkám, ale i sjezdovkám, mohou využít několik srazových dní k poznání zasněžených krkonošských hřebenů, mohou se projet po stopách Hanče a Vrbaty, zkusit zimní táboření či využít krkonošských areálů ke sjezdovému lyžování.

Budou připraveny všechny trasy pro běžky – od lehkých (12 km) až po velmi těžké (56 km) po hřebenech Krkonoš, kde si jistě každý najde tu svou. Dále je možno využít možnosti sjezdového lyžování v areálech Benecko, Mísečky, Rokytnice n. Jizerou, Vysoké n. Jizerou a Skiareál Kozinec. Pro milovníky skialpinistických

lyží budou připraveny 2 túry – z Rokytnice n. Jizerou na Lysou horu a z Hrabačova na Žalý. Bude připraven též bohatý doprovodný program v Jilemnici a okolí. Je možno též absolvovat zimní táboření.

Ubytování bude zajištěno v tělocvičně (karimatka, spacák) za 60,- Kč za noc nebo v turistické ubytovně na posteli (200,- Kč za noc), případně i v penzionu (300,- Kč za noc). Je možno též využít polopenze za 120,- Kč na osobu a den nebo balíček na cestu za 50,- Kč za den.

Pokud máte zájem či uvažujete absolvovat tuto akci, ozvěte se Jiřímu Homolkovi nejpozději do 20.11.2012, rád Vám podá bližší informace.

Kontakt: Jiří Homolka, tel. 736 754 097, e-mail: homolka@kct.cz

J. Homolka

Tomík č. 83,
říjen 2012

Časopis turistických oddílů mládeže.
Vydává Asociace TOM ČR
ve spolupráci s Klubem českých turistů,
s podporou Ministerstva školství,
mládeže a tělovýchovy ČR

Redakce:

ústředí Asociace TOM,
ulice Palackého 325,
252 63, Rostoky.
Tel./ fax: 220 910 460, 220 910 314
mobil: 777 322 785

E-mail: ustredi@a-tom.cz,
www.a-tom.cz

Číslo do tisku připravili:

Jiří Chour, Tomáš Novotný,
Petr Balcer, kuha, Zuzana Antošová
Grafika: Jiří Chour

Foto obálka: Vratislav Florián jr.
ostatní fotografie: oddíloví vedoucí
Příspěvky a fotografie vedoucích jsou
zveřejňovány bez nároku na honorář
a vracejí se jen na vyžádání.
Náklad 1000 výtisků.

Uzávěrka

lednového čísla:

21. 12. 2012

Tábor v Banátu po páté

Banátský tábor je za námi. Tamější děti, potomci Čechů, kteří sem do Rumunska na začátku 19. století přišli, s námi tomíky strávily prvních deset srpnových dnů na louce u vodních mlýnků u vesnice Gerník. Na této louce již páté prázdniny vyrostl podsadový tábor, kde se setkávají děti z místních českých vesnic Bígru, Eibentálu, Svaté Heleny, Rovenska, Baia Nuovi a již zmíněného Gerníku. Tráví tu čas trochu jiným způsobem, než jsou zvyklí.

Tábor se letos jmenoval Banátská odyssea. Děti na táboře přivítal mamut a pravěcí lidé, kteří jim pomohli se stavbou jeskyní – stanů. V pravěkém období se dále děti věnovaly sběru surovin, vařily na ohni, malovaly jeskynní malby a nakonec lovil i mamuty. Jednoho rána na náměstíčku mezi stany se však objevil z ničeho nic vysoký černý monolit. Tajemným hlasem nás instruoval k opuštění lovu a sběru a informoval nás o přesunu do další historické etapy. V následujícím starověku právě probíhaly olympijské hry, vyzdvihující nejen fyzickou zdatnost člověka, ale také oslavující duševní čistotu a krásu. A tak to má být, že? Dále dějiny kvapily rychlostí blesku. Ve středověku jsme dobývali hrad zpupného rytíře, odvážně jsme se vy-

dali na vyčerpávající objevné, skoro až zámořské výpravy, do okolí. Století páry dále vystřídal období benzinového opojení a s ním motoristické závody. Postupem času jsme se dostali k expedičním výstupům na osmitisícovky a nakonec pomo-

cí zázračné tekutiny, kterou děti po celou cestu lidskými dějinami sbíraly, jsme nabrali správný směr a vydali se do nesmírných vesmírných dálek. Černý monolit nás vyslal k Jupiteru. Podle jeho pokynů jsme vyrobili rakety a unikátním raketovačem se vystřelili rychlostí ještě většího blesku směrem, který nám byl předurčen. Na konci naší banátské odyssey jsme se s dětmi setkali v proslulém Casinu na konci vesmíru – nejzábavnějším podniku v celé galaxii.

To byl tábor letošní, byl vydařený, nezapršelo a kromě jedné zdravotní komplikace, která je už snad zažehnána, se nikomu nic zlého nestalo. Děkujeme asociaci a kamarádům z Ligy lesní moudrosti za pomoc při organizaci. Díky, Verčo, Aničko, Matěji z Prahy a skupino Tradá, bez vás by šapitó nestálo. Nesmíme zapomenout poslat velké díky do Rumunska lidem, kteří nám s táborem velkou měrou pomohli. Děkujeme!

*Anežka Klabanová,
TOM Robinsoni,
Poděbrady*

